

**ALIE-
NISTI**

**JYVÄSKYLÄN
SCIENCE
FICTION
SEURA #42**

DAUGHTERS OF #42

ALIENISTI
DAUGHTERS OF #42
8. numero 4. vuosikerta

JULKAISIJA:
Jyväskylän Science Fiction Seura 42

POSTISHIRTOTILI:
TA 1738 342

OSOITE:
c/o Otto Mäkelä
Kauppakatu 1 B 18
40100 JYVÄSKYLÄ

PÄÄTOIMITTAJA:
Otto Mäkelä
Puh. koti (941) 613 847
työ (941) 603 584
BBS (941) 211 562
E-mail: otto@jyu.fi

KOPIOLAITOS: Valos-kopio, kesä/1993

Yksittäisten artikkelien ja novellien tekijänoikeudet (© 1993) ovat kirjoittajilla, koosteen tekijänoikeudet Seura 42:lla.

Make a HASI of it!

Sisällys

<i>Lisa Tuttle:</i> Why I am/am not a Horror Writer	3
<i>Suzy McKee Charnas:</i> Winning by loosing	5
<i>Mike Resnick (suom. Irma Hirsjärvi, Otto Mäkelä, Sirikka Heiskanen-Mäkelä):</i> Talvipäivänseisaus	7
<i>Helena Karsik:</i> Penelopeia	11
Jyväskylän kesän kauhuohjelma ja kartta	13
<i>Marko Ahonen:</i> Maailman kaunein mies	17

Päästökirjoitus

Tämä on jo kolmas Jyväskylän Kesää varten tehty Alienisti. Ensimmäisessä erikoisnumerossa aiheena oli Science Fiction ja kirjailijavieraana Ian Watson, toisessa taas fantasia ja Robert Holdstock.

Tässä kauhuaiheisessa kolmannessa erikoisnumerossa on vieraanamme kaksi kirjoittajaa: amerikkalainen Suzy McKee Charnas ja skotlantilainen Lisa Tuttle.

Myös varsinainen tapahtuma (tällä kertaa viikonloppuun sijoitettuna) on suurempi kuin aiemmin: 13(!) luennoitsijaa kahdella päivällä, kaikkiaan 13(!) tuntia painavaa asiaa kauhusta.

Lehtemme ovat tällä kertaa vieraidemme lisäksi kirjoittaneet vanhat tuttumme Marko Ahonen ja Helena Karsik sekä amerikkalainen Mike Resnick, jonka Hugo-ehdokkaana olleen tarinan "Winter Solstice" suomennoksen tässä julkaisemme.

"Miten kauhu jakaa miehet ja naiset - moottorisahalla!"

International Summary

Lisa Tuttle kertoo syistä, miksi hän on päätynyt kauhukirjoittajaksi vaikka tuntee Science Fictionin omaksi alakseen. Suzy McKee Charnas kertoo editorin panoksesta kirjoittamisystässä.

We translate Mike Resnick's Hugo-nominee story "Winter Solstice" into Finnish. In Helena Karsik's story Lemuel Gulliver reminisces about his Penelope. Marko Ahonen brings us the most beautiful man in the world.

Lisa Tuttle

Why I am/am not a Horror Writer

Some people just like to be scared sometimes. I am one of them, and I don't know why.

Freud attempted to explain the desire to be scared without much luck, concluding that the pleasure to be obtained from "the *frisson* of horror, among the many oddities of our emotional life, is one of the oddest." I think of it as being like the taste for pickles or olives, inexplicable to those who don't share it, perfectly comprehensible to the many who do, and something that continues to call you back, despite the occasional bout of indigestion.

As a child I had nightmares, vivid and terrifying. They weren't fun. So why, when I was awake, was I drawn to explore the very things that would make peaceful sleep impossible?

I used to love to tell ghost stories, and when I had run through my small stock I would make them up. Of course it was fun to scare my little sister, but more often I would scare myself and have to stop. Maybe I did give myself nightmares, for the questionable fun of it.

I began writing before I was old enough to need a reason. Learning to read I was instantly hooked on it. Learning to write accompanied learning to read, and was a part of the same pleasure. I began, as most young writers do, by imitating the stories I liked best. In my case, that was anything magical: fairy tales, fantasy, science fiction, ghost stories.

The first story I sold, "Stranger in the House," was inspired by my own childhood fears of a monster under the bed, interpreted

through a more sophisticated, and much nastier, adult perspective. I was eighteen when I wrote it. I followed it up with several more horror stories, but because this was back in the early 1970s, before Stephen King had become a household name, they appeared in what were primarily science fiction markets. I was a science fiction fan in my teens, and had founded and edited a fanzine called *Mathom* for the Houston Science Fiction Society. Writing for fanzines gave me my first audience, and by the time I started at university in 1970 I had a much better idea of the realities of publishing than most of the people in my creative writing class. I wasn't totally committed to SF – I was more at home in the present day and didn't care for what requirement to invent new worlds and believable futures – but it was far more attractive to me than the mainstream, and in the summer of 1971 I attended the Clarion Workshop for science fiction writers in New Orleans. "Stranger in the House" appeared in the second Clarion anthology. Other early sales were to *The Magazine of Fantasy and Science Fiction* (just about the only magazine that did publish ghost and horror stories in those days) and various anthologies, including *The Last Dangerous Visions*.

During the 1970s I seem to have spent a lot of time (my spare time, that is – after graduating, I went to work for a daily newspaper) struggling with science fiction, gloomily aware of my own limitations. I found "hard science" alienating (as I believe many women do), and I just couldn't get grips with the novel form. Short stories were what I liked best to write, and I managed to sell most of them eventually, usually after suffering through several rejections on the grounds

that what I'd written might be good, but it wasn't SF. I'll be forever grateful to Ted White for buying and publishing my stories in *Amazing* on the grounds that even if they weren't SF, they were good.

To my amazement, in 1974 the fans voted me co-winner, with Spider Robinson, of the John W. Campbell Award for Best New Writer.

Despite this, I often felt that my first genuine work of science fiction was the novella written in collaboration with my friend George R. R. Martin, "The Storms of Windhaven," which was published in that bastion of traditional SF, *Analog*, in 1975. Eventually, after time out to work on separate projects, we combined forces again to continue the saga, which emerged as a novel, *Windhaven*, in 1981.

Without being a blockbuster, the book was a success. I quit my job on the strength of the sale to become a full-time free-lance writer, and the sensible thing for me to do was obvious: I must write a science fiction novel.

So what did I do? I wrote a horror novel.

Familiar Spirit began as a short story which became too complicated and couldn't be contained in the short form. As a novella, it was rejected by several editors as being too long. It was Charles Grant, to whom I had sent it for his anthology *Shadows* who recognized that it was actually too short, and suggested it would benefit from being expanded into a full-length novel.

At the time I was working on a novel, a very ambitious SF novel set mostly in the present, but involving time travel and alternate realities. I can now see that this was an early attempt at what finally became *Lost*

Futures (published last year), so I know that I simply wasn't ready to write it at that time. But I had another problem, and that was that I didn't know how to write a novel. Not only had *Windhaven* been written in collaboration, but it was actually three long stories set at different times in the life of one character. So I was basically still a short story writer trying to write her first novel.

It seemed to me that it would be much easier to learn how to write a novel by expanding this short story than to continue to struggle with what was becoming an increasingly complicated SF plot. After all, I already had the basic plot for a horror novel sketched out in the story, I had a fairly good grip on the characters, and as for the background – it was set in my own town of Austin, in the present day, and in the very house where I had lived until recently. There was no need for research – although I did, in fact, end up reading quite a bit about witchcraft and magical rituals to be sure of getting the details right – and no scientific theories.

So I wrote *Familiar Spirit*. My editor was disappointed in me. He didn't publish horror. Luckily, though, by this time the horror boom was underway, so my agent was able to sell it without too much trouble.

Now I was a horror writer. Supposedly. I've always felt that horror and ghost stories are most effective when they're short. I had quite a few ideas for short horror stories over the next few years, and I wrote them and sold them to various markets. I was able to sell a collection of them in Britain under the title *A Nest of Nightmares* in the wake of the success of Clive Barker's *Books of Blood* – to his same publisher. This publisher also bought my next novel, *Gabriel*, which they published as a horror novel – which it is not.

Gabriel is a novel about romantic obsession and psychologically damaged people. There's some psychological nastiness in it, and suspense, and a slight suggestion of haunting (although I think it's only in the characters' minds). In America a number of editors rejected it because it was not their sort of thing, expressing the hope that they would be able to publish me in the future, when I got back to writing either horror or science fiction. The editor who did buy it

published it as part of a horror list – but with a much more palatable cover than it had in Britain, where I think horror was going through a down-and-dirty phase. The American edition of *Gabriel* looks rather elegant in purple and silver, with a romantic, if slightly sinister, cover-painting which fairly accurately suggests the contents. Below the title is a description: "A Novel of Reincarnation." It's not – but that is one possible reading, and a lot closer to reality than the suggestion of gut-wrenching terror on the British paperback.

My next novel, *Lost Futures*, to confuse matters further, was science fiction. At least, I thought it was science fiction, and so did my (new) British editor. In Britain, where it was published as SF, the reviewers read it as such, and it was even short-listed for the Arthur C. Clarke Award! But in the U.S. it was published as part of the Abyss horror line from Dell, and given a quite disturbing, although dark and extremely ambiguous, cover. It's a striking cover, but wholly inappropriate to the book. I wonder what the readers thought? Anyone who bought it because of the cover would be bound to be disappointed.

My most recent collection of short stories, *Memories of the Body: Tales of Desire and Transformation* includes ghost stories, horror stories, science fiction stories, and a few, unclassifiable, quirky fantasies like "Heart's Desire." Some of them are cross-breeds: "The Colonization of Edwin Beal" is a particularly nasty horror story, yet it's also about an alien invasion, hence science fiction; "The Bone Flute" is a science fiction ghost story.

I have written many horror stories and one horror novel (that's one out of the four I've had published), so maybe that makes me a horror writer. I'm not sure. Certainly, I have an interest in the subject; I've even edited an anthology of horror stories (*Skin of the Soul*, first published by The Women's Press in Britain in 1990) and am willing to speak on panels or on television and in general express my own views on horror fiction, the writing and reading of.

Yet I feel uncomfortable being identified as a horror writer, all the more so now that

it is an established, commercial genre. There's even an organization in America for professionals in the horror field, and an annual convention... it gives me the creeps. The very idea of there being a horror "field", with fans and dedicated professionals, bothers me, as does the mindless celebration of nastiness, violence and fear evident in many films, magazines and books. SF fans who read (and watch) nothing but science fiction are cutting themselves off from a great deal of worthwhile cultural experience, but at least their minds are open to joy and wonder and creative, imaginative thought about this world and others. The obsession of the horror fan is altogether more worrying.

I agree with David Hartwell and Douglas Winter and others who've written on the subject and stressed that horror is properly an emotion, not a genre, that it can't be defined by what it's *about* (ghosts, monsters, evisceration, people living in fear of occult forces and/or serial killers), unlike such genres as western or romance. That's what I think horror is about, that's what they think it is – nevertheless there is today, as there was not thirty years ago, a horror genre, which has developed, like all genres, certain conventions and identifying marks, so that no matter how stupid, inane and basically emotionally hollow it might be, a book about monsters breeding in the sewers or devil worshippers in the suburbs will be identified as "horror" whereas something far more horrifying, like Jerzy Kosinski's *The Painted Bird* is not. I don't understand – I don't *want* to understand – the popularity of Sean Hutson, to name one successful horror writer, and the sexualizing of violence so common in "the field" is something I find not merely unsympathetic but profoundly alienating.

I don't want to be a horror writer, and I don't want to write horror novels. I do sometimes wish to evoke horror in a book or a story – sometimes disgust, sometimes disquiet, sometimes laughter, sometimes warm sympathy. I think horror works best in small doses, anyway, and that a novel, to be worth reading, has to do something more than make you feel sick, disgusted or frightened at regular intervals.

Suzy McKee Charnas

Winning by Losing

In the late seventies I wrote a vampire story ("The Ancient Mind at Work," published in OMNI Magazine) that grew itself a sequel, and then did the same again, and soon I found myself working on what became my third novel, *The Vampire Tapestry*. The novel was episodic – two chapters of it were published separately – but the five-chapter sequence unrolled easily and the pieces seemed to fit each other well.

What I had begun as a sort of stunt – "I bet I can pull off a neat trick with this moldy old vampire idea!" – grew into a concept, and an ambition. This novel was to be an anti-romantic version of the typical vampire story, a bracing excursion into the realist realism I could write, in company with a mythical archetype. My protagonist was a vampire presenting himself as a university professor, calling himself Dr. Edward Lewis Weyland. I envisioned him *not* as a transformed, "undead" human being but as a product of evolution: the lone embodiment of an ancient species parallel to ours, an ultimate predator for whom humans are strictly prey.

What interested me was the idea of this monster coping, without the use of any magic at all, with modern American culture. Ultimately I meant him to keep his monster-nature and survive, instead of being either killed, or seduced and softened up by love into a semi-human and *then* killed, as typically happens to fictional monsters in American horror novels. People can be incredibly nasty. I thought it was arrogant, sentimental, and absurd that our personalities would be irresistibly attractive to a vampire. Our blood, yes; our neurotic and selfish natures, not particularly. I wanted my vampire's alien integrity uncorrupted by our supposed human charm, and his triumphant survival assured.

By the time I got well into the last section of the book, I had decided to have Dr. Weyland simply turn his back on all his adventures with the human characters and walk away scot-free, assuming a brand-new identity without hesitation or regrets. A calm rejection of the closeness he had achieved, often unwillingly, with some of these people seemed to me to express his basic difference from humanity very strikingly, and I enjoyed setting it up. The point was that he was a monster, not a Byronic hero with a secret yearning to be human.

A few weeks after I turned in the finished manuscript, I visited my editor in New York to discuss some "minor" revisions he had in mind. I was nervous about what he might ask me to do to the story, but things went well. He pointed out some weaknesses, some repetitions, some unclear details, and he didn't push me when I balked. I was agreeably surprised and impressed by the whole business.

Then he took a deep-breath and said, "But this ending, where Weyland just walks away – it doesn't work."

I was stunned. My crowning detail, the crux of the entire anti-romantic vampire novel structure, didn't work?

The editor said, "I think he has to retreat to a cave and go to sleep for a few decades, because he's gotten too close to human beings to go on hunting us." Oh agony! Instead of my brilliant coup, he was suggesting the basic, cliché, claptrap vampire novel ending: not quite the stake through the heart, but the monster vanquished by affection for his victims. How trite, how sappy, how downright embarrassing!

"But that's the whole point," I protested desperately. "He doesn't react to what's happened to him in the emotional way that a person would react because he isn't like us; he isn't human at all."

"But," said my editor, "your readers are;

and given the intensity of everything that's gone before the end, you can't just have him walk away unscathed; it's not emotionally satisfying. Your readers will feel cheated."

I dug in my heels and muttered rebellious self-justifications.

"Look," he said, "it's not a big change. It's all there already, you set it up in the story: he has his cave all picked out, he even starts reflecting on what the people in the story have meant to him. He's ready to do it, to surrender and withdraw. Only then you send him off hitch-hiking as if nothing has happened!"

Suddenly I had a treacherous twinge of memory: I had actually drafted the very ending the editor wanted, way back when I had first sketched in the final chapter. I had put those pages aside because – well, because they hadn't seemed original enough.

Once I admitted this to myself, the argument was over. If I had tried the Vanquished Vampire Ending first, spontaneously, it couldn't be entirely alien to the spirit of the book. So I agreed to try it again.

When I came to rewrite the ending as agreed, I had a breakthrough: as the vampire admitted to himself that important people in his life as Weyland had related to him as more than just victims, I discovered that this developing relationship of the predator to his prey was the underlying structure holding the five sections of the book together. I had not been aware of this structure while writing the book. Now I could see, with Weyland, exactly what each major encounter with a human being was doing in the overall story, what it meant for my protagonist, and how these encounters built together to this climactic point at which the vampire's necessary detachment is fatally compromised, leaving him no recourse but to retreat from the world before it destroys him. What's more, I now saw why it was that he couldn't remember, didn't dare to remember, the

details of his previous “lifetimes” among humans. I had written at length about his willful amnesia without knowing anything about its cause.

The rewrite of those closing pages became a creative pleasure, and I believe that these changes are the making of the book. My editor had been right, and I had been wrong.

Or, alternatively, I had been right in trying to do something really different, but not skilled enough to carry it off, assuming that it was worth doing in the first place (I am not at all sure now that it was). Certainly it would have taken a lot of rewriting to make my original, walk-away ending work because what was written into the story up to that point was not my vampire’s indifference to the people in his life but his growing attachment to them. This was not surprising: I had written human characters into his story of whom I myself had grown very fond, 80 why shouldn’t my vampire come to love them too? That was what the story was really about and why it was worth writing, or reading.

My editor had spoken from knowledge that I was too green in the writing business to have yet: that these hoary old patterns are used and re-used for a reason, which is that not only do they work commercially, but they are dynamically right for the stories in which they traditionally occur.

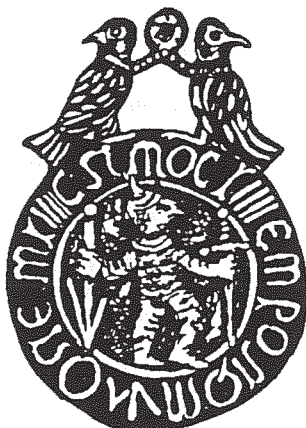
This doesn’t justify choosing such traditional patterns automatically. However, if you are going to replace one of these surefire but familiar designs in a fictional form which traditionally includes that particular cliché, a mere nifty stunt will not suffice. You need something powerful enough to work better than the very powerful design you are rejecting, and you need to be able to accurately judge whether or not you have successfully achieved your goal.

After all, if you play against the accepted rules there is no guarantee that you must *win*. If you lose and the rules win, however (as they did in my case), all is not necessarily lost. While you may not have brought off whatever stunningly original effect you were after, you do have grounds for hope that

despite your best efforts to do something else, you have actually tapped into the emotional dynamo at the heart of the myth that you undertook to challenge.

That is why the story seems to “need” the conventional element that you are playing against. That “need” is the life of the myth exerting its hold on your reader, and this means that you have awakened the myth and enlisted its energy in your work instead of just superficially retelling an old tale. To the degree that the power of the myth is tapped by your reworking of it, the work succeeds—although not necessarily in the way you had in mind when you began.

At any rate, *The Vampire Tapestry* was saved from my eagerness to astonish readers with my special, one-time-only, look-what-I-can-do Walk Away Ending and made into a much better book; and I had a demonstration that a good editor can be a better friend to a book than its author has been, to the benefit to all concerned including a three-thousand-year old vampire with a professorial air.

Mike Resnick

Talvipäivänseisaus

Gi edes mahtavan Merlinin ole helppo elää takaperin ajassa. Luulisi että asia olisi toisin, että koko tulevaisuuden loisto jäisi muistuihin, mutta ne haalistuvat ja häviävät nopeammin kuin odottaisi. Tiedän että Gallahad voittaa kaksintaistelunsa huomenna, mutta hänen poikansa nimen olen jo unohtanut. Itse asiassa – onkokaan hänellä poikaa? Elääkö hän tarpeeksi kauan jatkaakseen jaloa sukuaan? Voi olla. Minulla on sellainen kuva että olen pitänyt hänen lapsenlastaan sylissäni, mutten ole varma. Kaikki tuntuu häipyvän.

Kerran tunsin kaikki maailmankaikkeuden salaisuudet. Ajatuksen voimalla saatoin pysäyttää ajan, kääntää sen kulun, kiertää sen pikkusormeni ympärille kuin langanpätkän. Pelkällä tahdonvoimalla vaelsin tähtien ja galaksien joukossa. Saatoin luoda elämää tyhjiydestä ja muuttaa eläviä, hengittäviä maailmoja tuhaksi.

Aika kului – tosin toisin kuin muilla – enkä voinut enää tehdä mitään sellaista. Osasin kuitenkin eristää DNA-molekyylin ja käsitellä sitä mikrokirurgisesti, pystyin vielä muotoilemaan yhtälöt joiden avulla matkasimme avaruuden madonrei'issä, kykenin kuvailemaan elektronin radan.

Kului vielä enemmän aikaa, ja vaikka nämä lahjat jäivät minut, pystyin jalostamaan penisilliiniä leivän homeesta, ymmärtämään yleisen ja erityisen suhteellisuusteorian, pystyin lentämään mannerten välillä.

Käännös Irma Hirsjärvi, Otto Mäkelä, Sirkka Heiskanen-Mäkelä
Alkuperäisnimi *Winter Solstice*
Julkaistu tekijän luvalla

Mutta kaikki tuo on mennyttä, muistan sen kuin unena, silloin harvoin kuin muistan sitä lainkaan. Oli – joskus on ja ehkä sinullakin tulee olemaan – iäkkäiden ihmisten tauti, jossa mielen osia, menneisyyden palasia, ajatuksia sekä tunteita katoaa, kunnes jäljellä on vain paljas *id* joka hiljaa huutaa lämpöä ja ravintoa. Seuraat kuinka mielen osia katoaa ja yrität, onnistumatta, kiskoa niitä takaisin tyhjiydestä, koko ajan tietäen mitä tapahtuu kunnes jopa asioiden tunteminen ja ymmärtäminen katoaa. Itken puolestanne toisella vuosituhannella, mutta kadonneet kasvonne häipyvät jo muististani, epätoivonne kaikkoo mieleni näyttämöltä enkä pian muista teistä mitään. Kaikki katoaa tuuleen väistäen epätoivoiset yritykseni tarttua asioihin ja touda ne takaisin luokseni.

Kirjoitan tämän jotta jonakin päivänä joku – mahdollisesti jopa *sinä* – lukisi sen ja tietäisi että olin hyvä ja kunnian mies, että tein parhaani olosuhteissa joita leppeämpi Jumala ei olisi säilyttänyt päälleni, etten ajan ja paikankaan pettäessä minulta laistanut velvollisuksiani, vaan palvelin kansaani parhaan kykyni mukaan.

He tulevat luokseni, ihmiset, ja he sanovat: Minuun sattuu, Merlin. He sanovat: Lue loitsu ja poista tämä kipu. He sanovat: Lapseni on polttavassa kuumeessa ja maitoni on ehtynyt. Tee jotain, Merlin, he sanovat: Olet valtakunnan mahtavin velho, suurin velho jota koskaan on elänyt. Voit varmasti tehdä jotakin.

Jopa Arthur tulee luokseni. Sota menee huonosti, hän uskoutuu minulle; pakanat taistelevat kastetta vastaan, ritarit ovat sortuneet sotimaan keskenään, hän epäilee kuningatariaan. Hän muistuttaa minua siitä että olen hänen velhonsa, että olen hänen uskottuin ystävänsä, että juuri minä opetin hänelle Excaliburin salaisuuden (mutta siitä on monta vuotta, enkä vielä tiedä siitä mitään). Katson häntä mietteliäänä, ja vaikka tunnen Arthurin joka on iän kumartama ja Kohtalon

oikkujen lyömä, Arthurin joka on menettänyt Guineveren ja Pyöreän Pöydän ja kaikki haaveet Camelotista, en pysty säälimään, tuntemaan myötätuntoa tätä minulle puhuvaa nuorta miestä kohtaan. Minulle hän on muukalainen, kuten hän tulee olemaan eilen, kuten hän tulee olemaan viime viikolla.

Vanha nainen tulee tapaamaan minua iltapäivällä. Hänen kätensä on raadeltu ja mustunut, sen löyhkä saa silmäni valumaan, kärpäset parveilevat hänen ympärillä.

En kestä enää tätä kipua, Merlin, hän itkee. Se on kuin synnyttämisen tuskaa, mutta se ei pääty. Sinä olet ainoa toivoni, Merlin. Lue mystinen loitsu, pyydä palkaksesi mitä haluat, mutta lopeta tämä kipu.

Katson kättä mistä mäyrä on repinyt kynsillään ja haluaisin kääntää pääni pois ja antaa ylen. Lopulta pakotan itseni tutkimaan haavan. Minulla on tunne että tarvitsisin jotain, en ole varma mitä, ehkä jotain pantavaksi kasvojeni eteen, tai ainakin nenäni ja suuni eteen, mutten muista mitä se on.

Käsi on turvonnut lähes kaksinkertaiseksi, ja vaikka vamma on kyynärpään ja olkapään puolella välissä, nainen huutaa tuskasta kun kevyesti tunnustelen hänen sormiaan. Haluaisin antaa naiselle jotain helpottamaan kipua. Epämääräisiä kuvia nousee mieleeni, kuvia jostakin pitkästä, kapeasta ja neulamaisesta välähtää nopeasti silmiäni editse. Täytyy olla jotakin mitä voin tehdä, ajattelen, jotain mitä voin antaa hänelle, jonkinlainen ihme jota käytin kun olin nuorempi ja maailma vanhempi, mutten millään enää muista mitä se oli.

Kivun vaimentaminen ei riitä, tiedän senkin, sillä tulehdus on syvällä. Haju käy voimakkaammaksi kun painelen kättä. Nainen huutaa. *Kuo*, ajattelen äkkiä: hänen tilansa nimi alkaa tavulla *kuo* – mutta sitten on toinen jota en voi muistaa, ja vaikka voisinkin, en enää voi parantaa sitä.

Mutta hänen täytyy saada helpotusta tuskiinsa. Hän uskoo voimiini, hän kärsii ja

tunnen myötätuntoa häntä kohtaan. Puoliksi kuiskaten ja puoliksi laulaen lausun loit-sun. Nainen luulee että kutsun palvelijoitani Manalan henkiä, että kerään taikavoimaani parantaakseni hänet, ja koska hänen tarvitsee uskoa johonkin, *mihin tahansa*, koska hänellä on valtavat tuskat, en kerro hänelle mitä todella sanon: Jumala, vain tämän kerran, anna minun muistaa. Kerran, vuosia, aika-kausia sitten olisin pystynyt parantamaan hänet; anna minulle takaisin se tieto vain tunniksi, edes minuutiksi. En pyytänyt elää takaperin Ajassa, mutta se on minun kiroukseni ja minä kannan sen suosiolla, mutta älä anna tämän vanhan naisraukan kuolla sen takia. Anna minun parantaa hänet, sitten voit ryövästä mieleni ja takavarikoida muistoni.

Mutta Jumala ei vastaa, nainen huutaa edelleen, ja lopulta taputtelen varovasti mut-taa haavalle pitääkseni kärpäset loitolla. Pitäisi olla lääkeä, lääkeä pulloissa – (*pulloissa?* Onko se oikea sana?) – mutten tiedä kuinka sitä tehdään, enkä edes muista sen väriä tai muotoa tai koostumusta. Loitsua mutisten annan naiselle juuren käskien häntä pane-maan sen rintojen väliin nukkuessaan. Kä-sken häntä uskomaan sen parantavaan voi-maan ja siihen että kipu väistyy pian.

Hän uskoo minua – vaikkei ole mitään syytä miksi hänen pitäisi, mutta näen sen hänen silmistään – ja sitten hän suutelee käsiäni ja painaa juuren povelleen ja vaeltaa pois, ja jotenkin, jostakin syystä, hänen tus-kansa *näyttää* laantuvan, vaikka haavan löyh-kä tuntuu vielä pitkään hänen mentyään.

Sitten on Lancelotin vuoro. Ensi viikolla tai ensi kuussa hän tulee tappamaan Mustan Ritarin, mutta ensin minun pitää siunata hä-nen miekkansa. Hän puhuu asioista joista puhuimme toissapäivänä, asioista joista mi-nulla ei ole mitään muistoa, ja minä ajattelen asioita joista puhumme huomenna.

Katson hänen tummanruskeisiin silmiin-sä, sillä vain minä tiedän hänen salaisuutensa, ja mietin pitäisikö minun kertoa Arthurille. Tiedän että sen takia tullaan käymään sota, mutta en muista olenko itse sen aiheuttaja vai tunnustaako Guenivere uskottomuutensa, enkä enää muista lopputulosta. Keskityn ja yritän nähdä tulevaisuuden, mutta en pysty näkemään kuin teräksen ja lasin kaupungin, en Arthuria tai Lancelotia missään, ja sitten kuva häviää enkä sittenkään tiedä pitäisikö minun mennä Arthurin luo kertomaan salai-suus vai pysyä vai.

Ymmärrän että se kaikki on jo tapahtu-nut, että Pyöreä Pöytä ja ritarit ja Arthurin muuttuvat pölyksi riippumatta siitä mitä sa-non tai teen. Kuitenkin he elävät eteenpäin Ajassa ja tämä on tärkeää heille, vaikka olen-kin nähnyt kaiken päättyvän ja katoavan sil-mieni edessä.

Lancelot puhuu, aprikoi epäilyn kalva-mana uskonsa lujutta, hyveellisyytensä kes-tävyyttä. Hän ei pelkää kuolla Mustan Rita-rin käsin kautta, mutta hän pelkää kohdata Jumalansa jos syy hänen kuolemaansa on hänessä itsessään. Tuijotan häntä edelleen, tätä miestä joka päivittäin tuntee ystävytem-me vahvistuvan samaan aikaan kun minä päi-vittäin huomaan tuntevani häntä vähemmän ja vähemmän, ja lopulta lasken käteni hänen olalleen ja vakuutan että hän on oleva voito-n-kaas, että olen nähnyt näyn: Mustan Ritarin

makaavan kuolleena taistelukentällä Lance-lotin nostaessa voitonriemuisena veristä miek-kaansa.

Oletko varma, Merlin, hän kysyy epäil-len.

Kerron hänelle että olen varma. Voisin kertoa hänelle enemmänkin, että olen näh-nyt tulevaisuuden, että menetän sitä yhtä nopeasti kuin opin menneisyyttä, mutta hänellä on omat ongelmansa. Niin, tajuan, on minullakin, sillä koska tiedän vähemmän ja vähemmän, minun täytyy valmistella tietä tuolle nuorelle Merlinille joka ei tule muista-maan mitään. *Hänestä* minun täytyy huoleh-tia – puhun hänestä kolmannessa persoonas-sa, sillä en tiedä hänestä mitään, ja hän tuis-kin pystyy muistamaan minua, niin kuin ei mi-s-ta myöskään Arthuria tai Lancelotia tai edes synkkää ja kieroutunutta Modredia – sillä sitä mukaa kun päiväni hupenevat ja aika näin kiertyy auki, hän tulee olemaan vähemmän varustautunut, vähemmän kykenevä edes määrittämään ongelmat jotka hän kohtaa, ratkaisujen löytämisestä puhumattakaan. Mi-nun täytyy antaa hänelle ase jolla hän voi puolustaa itseään, ase jota hän voi käyttää ja hallita riippumatta siitä kuinka vähän hän minusta muistaa. Valitsemani ase on taikau-sko. Kun joskus tein ihmeitä joiden selitykset löytyvät kirjoista ja luonnonlaeista, nyt niiden salaisuudet häviävät yksitellen ja minun täytyy korvata ne ihmeillä jotka häikäisevät silmät ja pelottavat sydämet, sillä vain var-mistamalla menneisyyden voin taata tulevai-suuden, ja olen jo elänyt tulevaisuuden. Toi-von että olin hyvä mies, haluaisin uskoa että olin, mutten tiedä. Tutkiskelen itseäni, yritän löytää mieleni heikkouksia kuten tutkies-sani portilaitteni ruumiita, etsien tulehdus-pesäkkeitä, mutta olen vain kokemusteni sum-ma, ja kokemukseni ovat hävinneet ja joudun vain toivomaan etten häpäissyt itseäni enkä Jumalaani.

Kun Lancelot lähtee, nousen jaloilleni ja kävelen linnassa, mieli täynnä kummallisia muistoja, katoavia kuvia joissa tuntuu olevan järkeä vain siihen asti kun keskityn niihin, jolloin ne muuttuvat käsittämättömiksi. Val-taisat armeijat taistelevat, suuremmat kuin koko Arthurin valtakunnan asujaimisto, ja tiedän että olen katsellut niitä. Olen seissyt taistelukentällä, olen jopa kenties sotinut jom-malla kummalla puolella, mutta en tunnista taistelijoiden vaakunoita, ja he käyttävät aseita jotka tuntuvat taikuudelta, *oikealta* tai-kuudelta.

Muistan suunnattomia avaruusaluksia, laivoja jotka purjehtivat tähtireittejä ilman purjeita ja mastoja. Hetken ajattelen että se on ollut vain unta, mutta sitten tunnen seisova-ni pienen ikkunan luona, katsovani ulos tähtiin syöksyessämme niiden ohi, ja näen kaukaisten maailmojen kallioiset pinnat ja väikkivät värit, ja sitten olen takaisin linnas-sa, ja valtava menetyksen tunne kouraisee syvältä koska tunnun tietävän ettei unikaan enää palaa.

Päätän keskittyä, pakottaa itseni muista-maan, mutta kuvat ovat kadonneet. Alan tuntea olevani höperö vanha mies. Ihmette-len miksi vielä yritän. Sehän oli unta eikä muistoa, sillä kaikki tietävät että tähdet ovat vain valoja joita Jumala käyttää yötaivaan valaisemiseen ja että ne on kiinnitetty mus-

taan samettiin, ja sillä hetkellä kun tajuan tämän, en enää muista miltä tähtilaitavat näyt-tivät, ja tiedän että pian en enää edes muista uneksieneini niistä.

Vaeltelen yhä linnassa, koskettelen tuttu-ja esineitä vakuuttaakseni itselleni: että tämä-kin pilari oli tässä eilen, että se tulee olemaan tässä huomenna, että se on ikuinen, että se tulee olemaan tässä aina. Saan lohtua esineid-en olemassaolon jatkuvuudesta, esineistä joita ei voi reväistä irti maailmasta kuten menneisyyteni on ryöstetty minulta. Pysäh-dyn kirkon eteen ja luen tekstin pienestä kilvestä. Se on kirjoitettu ranskaksi, ja siinä lukee *Tämä Kirkko* on jotakin *Arthurille Brittein Kuninkaalle*. Kolmas sana ei mer-kitse minulle mitään ja se vaivaa minua, sillä aiemmin olen aina pystynyt lukemaan teks-tin, ja sitten muistan että huomisaamuna kysyn Sir Hectorilta tarkoittaako sana *raken-nettu* vai *perustettu*, ja hän vastaa että se tarkoittaa *omistettu*, ja tulen tietämään sen koko loppuelämäni.

Mutta nyt tunnen pakokauhua, sillä en enää menetä ainoastaan kuvia ja muistoja, vaan menetän jo sanoja, ja pelkään että koit-taa päivä jolloin ihmiset puhuvat minulle ja minä tuijotan heitä mykän hämmennyksen vallassa ymmärtämättä heitä, ja silmäni ovat isot ja ystävälliset, vailla älyä kuin lehmän. Tiedän että tähän mennessä olen menettänyt vain yhden sanan ranskaa, mutta se vaivaa minua, koska tulevaisuudessa puhun ranskaa sujuvasti, samoin kuin saksaa, ja italiaa, ja... ja tiedän että on vielä muukin kieli, tulen puhumaan ja lukemaan ja kirjoittamaan sitä, mutta yhtäkkiä en tavoitakaan sitä, ja ym-märrän että jälleen yksi taito, yksi muisto, taas yksi osa minua on pudonnut kiiluun, pimeään.

Käännyin pois kilven luota ja palaan huo-neisiini, katsomatta sivuilleni peläten näkevä-ni jonkin rakennuksen, jonkin esineen jolla ei ole sijaa muistissani, jotakin joka vaikuttaa pysyvältä mutta on silti minulle tuntematon, ja löydän keittiöpiian odottamassa minua. Hän on nuori, ja hyvin sievä ja huomenna tulen tuntemaan hänen nimensä, pyörittele-mään sitä suussani ja ihailemaan kuinka musiikaaliselta se kuulostaa jopa vanhoilta huu-liltani, mutta nyt katson häntä ja minulle valkenee etten muista kuka hän on. Toivon etten ole maannut hänen kanssaan – minulla on tunne että nuortuessani tulen tekemään enemmänkin ajattelemattomuuksia kuin so-pisi – mutta vain siksi etten halua loukata hänen tunteitaan eikä ole olemassa mitään järkevää tapaa selittää hänelle etten voi muis-taa häntä, että eilisillan ja viime viikon ja viime vuoden nautinnot ovat vielä minulle tuntemattomia.

Mutta hän ei ole täällä rakastajattarena, hän on tullut anojana. Hänellä on mukanaan lapsi, poika joka seisoo varjossa oveni takana, jonka hän kutsuu esiin ja joka ontuu luokse-ni. Katson häneen ja näen että hänellä on kumpurajalka, nilkka on epämuodostunut, jalkaterä sisäänkääntynyt, ja poika häpeää sel-västi rampuuttaan.

Voitteko auttaa häntä, keittiöpiika kysyy; saatteko hänet juoksemaan kuin muut pienet pojat? Annan Teille kaiken mitä omistan, mitä tahansa pyydätte, jos vain teette hänestä muiden lasten kaltaisen.

Katson poikaa, hänen äitiään, ja sitten jälleen poikaa. Hän on niin nuori, hän ei ole vielä lainkaan nähnyt maailmaa, ja toivon että voisin tehdä jotakin auttaakseni häntä, mutten enää tiedä mitä pitäisi tehdä. Oli aika jolloin tiesin; tulee aika jolloin yhdenkään lapsen ei tarvitse ontua elämän läpi kärsien tuskaa ja nöyryytyksiä. Tiedän että näin on, tiedän että joskus pystyn parantamaan paljon pahempiakin vaivoja kuin kampurajalan, ainakin luulen tietäväni, mutta nyt tiedän varmasti vain että poika syntyi raajarikkona, elää raajarikkona ja tulee kuolemaan raajarikkona, enkä voi asialle mitään.

Tehän itkette, Merlin, sanoo keittiöpiika. Loukkaako lapseni muoto Teitä niin?

Ei, minä sanon, ei se loukkaa minua.

Miksi sitten itkette, hän kysyy.

Itken koska en mitään muuta voi tehdä, minä vastaan.

Itken elämää jota poikasi ei tule kokemaan, ja itken elämää jonka olen unohtanut.

En ymmärrä, hän sanoo.

En minäkään, minä vastaan.

Tarkoittaako tämä ettette auta poikaani, hän kysyy.

En tiedä mitä se tarkoittaa. Näen hänen kasvojensa vanhelevan, laihtuvan ja katkeroituvan, tiedän siis hänen vieraillevan luonani uudestaan ja uudestaan, mutta en näe hänen poikaansa lainkaan enkä tiedä autanko häntä, tai jos autan *kuinka*. Suljen silmäni ja keskityn, yritän muistaa tulevaisuuden. *Onko* olemassa parannuskeino? Ontuvatko ihmiset vielä Kuussakin? Yhäkö vanhat miehet itkevät koska he eivät osaa auttaa? Yritän, mutta taas kaikki on kadonnut.

Minun täytyy ajatella tätä ongelmaa, sanon lopulta. Tule huomenna takaisin, kenties minulla on silloin ratkaisu.

Tarkoitatte loitsua, hän kysyy innokkaana.

Niin, loitsua, minä sanon.

Hän kutsuu lapsen luokseen ja he lähtevät yhdessä, ja ymmärrän että hän palaa illalla yksin, sillä olen varma, tai ainakin melkein varma, että tiedän hänen nimensä huomenna. Se tulee olemaan Marian, tai Miranda, jotaan joka alkaa M:llä, tai kenties Elizabeth. Mutta luulen, olen lähes varma että hän palaa, sillä hänen kasvonsa ovat minulle nyt todemmat kuin hänen seisossaan edessäni. Vai eikö hän ole vielä seissytään edessäni? Käy yhä vaikeammaksi erottaa tapahtumat muistoista, muistot unista.

Keskityn hänen kasvoihinsa, tämän Marianin tai Mirandan, ja näenkin toiset kasvot, ihanien kasvojen vaaleansiniset silmät ja korkeat poskipäät, vahvan leuan ja pitkät punertavat hiukset. Kerran nuo kasvot merkitsivät minulle jotakin, tunnen läheisyyden, huo-

lenpidon ja menetyksen tunteen kun näen ne, mutten tiedä miksi. Minulla on vaistomainen tunne siitä että nämä kasvot tarkoittivat, tulevat tarkoittamaan minulle enemmän kuin mitkään muut, että ne tuovat minulle sekä iloa että surua enemmän kuin mikään mitä olen kokenut. Kasvoihin liittyy nimi, se ei ole Marion eikä Miriam (vai onko?), yritän tavoittaa sitä, ja mitä epätoivoisemmin tavoitan sitä nopeammin se kaikkoo.

Rakastinko häntä, naista jonka kasvoja ajattelen? Annammeko iloa ja lohtua toisil-

sinä olet mennyt, kuka silloin lohduttaa minua? Onko parempi etten muista vastauksia näihin kysymyksiin?

Tunnen että jos keskityn tarpeeksi kovasti, muistot palaavat takaisin. Mitkään muut kasvot eivät ole olleet niin tärkeät minulle, eivät edes Arthurin. Suljen pois kaikki muut ajatukset, ummistan silmäni ja loihdin eteeni hänen kasvonsa (kyllä, *loihdin*; olenhan Merlin, eikä totta?) – mutten enää ole varma *ovatko* ne hänen kasvonsa. Kaartuiko leuka näin vai noin? Olivatko hänen silmänsä todellakin noin vaaleat, hänen hiuksensa noin punertavat? Epäilykseni täyttää mieleni, ja kuvittelen hänelle silmät jotka ovat syvämmän siniset, hiukset jotka ovat vaaleammat ja lyhyemmät, herkemman nenän – ja tajuan etten ole koskaan nähnyt näitä kasvoja ennen, että epäilykseni petti minut, että muistini ei ole jättänyt minua kokonaan. Yritän jälleen maalata hänen kuvansa mieleni kankaalle, mutten voi, suhteet ovat väärät, väritkin vaihtuneet, ja silti takerrun tähän likiarvoon, sillä kun olen menettänyt sen olen menettänyt hänet ikuisiksi. Keskityn silmiin, teen niistä isommat, sinisemmät, kalpeammat, ja lopulta olen tyytyväinen niihin, mutta nyt ne ovat kasvoissa joita en enää tunnista, hänen oikeat kasvonsa ovat nyt yhtä tavoittamattomat kuin hänen nimensä ja elämänsä.

Nojaudun taaksepäin tuolisani ja huokaan. En tiedä kauanko olen istunut tässä yrittäen muistaa kasvot – naisen kasvot, luullakseni, mutten enää ole varma – kun kuulen yskäyksen, katshadan ylös ja Arthur seisoo vierelläni.

Meidän pitää jutella, vanha ystäväni ja opettajani, hän sanoo, ottaa itselleen tuolin ja istuu.

Pitääkö meidän, kysyn.

Hän nyökkää päättäväisesti. Pyöreä Pöytä on hajoamassa, hän sanoo huolestuneena. Valtakunnassa vallitsee hämmennys.

Sinun täytyy pitää puolesi ja järjestää se, minä sanon ja yritän arvailla mistä hän puhuu.

Ei se ole niin helppoa, hän sanoo.

Ei se koskaan ole, minä sanon.

Tarvitsen Lancelotia, sanoo Arthur. Hän on heistä parhain. Sinun jälkeesi hän on paras ystäväni ja neuvonantajani. Hän luulee etten tiedä mitä hän tekee, mutta minä tiedän vaikkeen annakaan sen näkyä.

Mitä aiot tehdä, kysyn.

Silmät täynnä tuskaa hän kääntyy puoleeni. En tiedä, hän sanoo. Rakastan molempia enkä halua aiheuttaa heille pahaa, mutta tärkeitä emme ole minä tai Lancelot tai kuningatar, vaan Pyöreä Pöytä. Kokosin sen kestämään yli ikuisuuden, ja sen täytyy säilyä.

Mikään ei kestä ikuisuutta, minä sanon.

Esikuvat kestävät, hän vastaa varmana.

lemme, saammeko vahvoja, terveitä lapsia vanhuudenpäiviemme iloksi? En osaa sanoa, sillä vanhuudenpäiväni on jo eletty ja hänen ovat vielä edessä, ja olen unohtanut mitä hän ei vielä tiedä.

Keskityn hänen kasvojensa muistikuvaan. Kuinka tulemme tapaamaan? Mikä saa minut tuntemaan vetoa sinuun? Täytyy olla satoja pieniä tapoja, niin heikkouksia kuin hyveitäkin, jotka saavat minut viihtymään sinuun. Miksen voi muistaa niistä yhtäkään? Minkälainen elämäsi tulee olemaan, kuinka kuolet? Olenko silloin lohduttamassa sinua, ja kun

On Hyvä ja ja on Paha, ja niiden jotka uskovat Hyvään täytyy nousta ja näkyä esikuvina.

Etkö sitten ole tehnyt juuri niin, kysyn.

Kyllä, sanoo Arthur, mutta tähän asti valinta on ollut helppo. Nyt en tiedä mikä tie pitäisi valita. Jos en enää näyttele tietämätöntä, minun täytyy tappaa Lancelot ja polttaa kuningatar roviolla, ja tämä tuhoaisi Pyöreän Pöydän. Hän vaikenee ja katsoo minuun. Kerro minulle totuus, Merlin, hän sanoo. Olisiko Lancelot parempi kuningas kuin minä? Minun täytyy tietää, sillä jos se pelastaa Pyöreän Pöydän astun sivuun ja hän saa kaiken – valtaistuimen, kuningattaren, Camelotin. Mutta minun täytyy olla varma.

Kuka tietää mitä tulevaisuus tuo tullessaan, vastaan.

Sinä tiedät, hän sanoo. Ainakin vielä silloin kun olin nuori mies, sinä sanoit että tiedät.

Sanoinko, kysyn kummastuneena. Olen varmasti ollut väärässä. Tulevaisuus on yhtä tietämätön kuin menneisyyskin.

Mutta kaikki tietävät menneisyyden, hän sanoo. Ihmiset pelkäävät tulevaisuutta.

Ihmiset pelkäävät tuntematonta, missä se liekin, minä sanon.

Vain pelkurit pelkäävät tuntematonta, sanoo Arthur. Kun olin nuori mies ja kokosin Pöydän ritareita, en olisi millään jaksanut odottaa tulevaisuutta. Heräsin aina tunnin ennen auringonnousua ja makasin vuoteessa jännityksestä vavisten, innokkaana näkemään mitä voittoja uusi päivä tuo tullessaan. Hän huokaa ja äkkiä näyttää vanhenevan silmiensä edessä. Mutten enää ole tuo mies, hän jatkaa miittelään hiljaisuuden jälkeen, ja nyt pelkään tulevaisuutta. Pelkään Gueniveren puolesta, Lancelotin puolesta ja Pyöreän Pöydän puolesta.

Et sinä sitä pelkää, sanon minä.

Mitä tarkoitat, hän kysyy.

Pelkäätkö sitä mitä kaikki ihmiset pelkäävät, minä sanon.

En ymmärrä sinua, sanoo Arthur.

Kyllä ymmärrät, vastaan. Ja nyt pelkäätkö jopa myöntää pelkosi.

Hän vetää syvään henkeä ja katsoo silmiensä omiaan räpäyttämättä, sillä hän on todella rohkea ja kunniakas mies. Hyvä on, hän sanoo lopulta. Pelkään omasta puolestani.

Se on vain luonnollista, sanon.

Hän pudistaa päätään. Se ei tunnu luonnolliselta, Merlin, hän sanoo.

Vai niin, sanon minä.

Olen epäonnistunut, Merlin, hän jatkaa. Kaikki ympärilläni hajoaa – Pyöreä Pöytä ja sen olemassaolon perusta. Olen elänyt elämäni niin hyvin kuin olen voinut, mutta ilmeisesti en ole elänyt sitä tarpeeksi hyvin. Nyt on jäljellä vain kuolemani – tässä Arthur pitää vaivautuneen tauon – ja pelkään etten tule kuolemaan sen paremmin kuin olen elänyt.

Tunnen myötätuntoa häntä kohtaan, tätä nuorta miestä kohtaan jota en tunne mutta tulen joskus tuntemaan, ja lasken käteni lohduttaen hänen harteilleen.

Olen kuningas, hän jatkaa, ja ellei kuningas osaa muuta, hänen täytyy kuolla hyvin ja kunniakkaasti.

Tulet kuolemaan hyvin, herrani, sanon.

Niinkö, hän kysyy epävarmana, kuolenko taistelussa, asiani puolesta yhä sotien kun kaikki muut ovat sen jo hylänneet – vai kuolenko vasta heikkona, kuolaavana, pidätyskyvyttömänä ukkona, joka ei tiedä edes missä on?

Päätän yrittää vielä kerran katsoa tulevaisuuteen rauhoittaakseni hänen mielensä. Suljen silmäni ja tähytän eteenpäin, mutten näe älyttömän ääntelevää ukkoa, vaan mielettömästi parkuvan vauvan, ja tuo vauva on minä.

Arthur yrittää katsoa eteenpäin tulevaisuuteen jota hän pelkää, ja minä, vastakkaiseen suuntaan matkatken, tuijotan tulevaisuuteen jota *minä* pelkään. Ymmärrän että eroa ei ole, että tämä on se nöyryyttävä tila jossa ihminen sekä tulee että poistuu maailmasta, ja että on paras oppia arvostamaan väliin jäävää aikaa, sillä muuta hänellä ei ole.

Vakuutan Arthurille jälleen että hän kuolee haluamansa kuoleman, ja lopulta hän lähtee ja jään yksin ajatusteni kanssa. Toivon että voin kohdata oman kohtaloni yhtä rohkeasti kuin Arthur kohtaa omansa, mutta epäilen sitä, sillä Arthur voi vain arvailla tulevaisuuttaan kun minä taas näen omani järkyttävän selvänä. Yritän muistaa kuinka Arthurin elämä todella loppuu, mutta se on hävinnyt, sekoittunut Ajan usviin, ja tajuan että elämästäni on enää jäljellä hyvin vähän palasia ennen kuin minusta tulee tuo itkevä, älytön vauva, vain nälän ja pelon ohjaama olento. Itse loppu ei kauhistakaan minua, vaan tieto tuosta lopusta, pelottava tunto siitä että se tapahtuu minulle kun itse tarkkailen avuttomana miten kaikki mikä on tehnyt minusta Merlinin tuhoutuu.

Nuori mies kävelee oveni ohi ja heilauttaa minulle kättään. En muista nähneeni häntä koskaan aikaisemmin.

Sir Pellinore pysähtyy kiittämään minua. Mistä? En muista.

On melkein pimeää. Odotan jotakuta, luulen että se on nainen, voin melkein kuvitella hänen kasvonsa. Luulen että minun pitäisi siistiä makuuhuone ennen kuin hän tulee, ja äkkiä huomaan etten muista missä makuuhuone on. Minun täytyy kirjoittaa tämä niin kauan kuin vielä osaan.

Kaikki häipyi, katoaa tuuleen.

Auttakaa minua, joku.

Minua pelottaa.

H O R R O R

Yövieraiden lyhyet kauhutarinat eli Koiraöljyä ja muita tarinoita Lutakossa 17.-18.6. molempina päivinä klo 13:00, 15:00, 17:00, 20:00, 22:00 ja 24:00! Vain 30 henkeä per esitys.

Keskiolutbaari Vakiopaineessa kauhu-aiheinen taidenäyttely koko viikon.

Varsinainen seminaari yliopiston päärakennuksessa (ks. kartta).

Lauantai 19.6.

- 10:00 Jukka Halttunen: Gore ja splatter - veriroiskeen viehätys**
- 10:45 Eija Elo: Kummitukset**
- 11:30 Suzy McKee Charnas (USA): aihe ilm. myöh.**
- 12:15 LOUNAS**
- 13:15 Lisa Tuttle (Skotlanti): The Monster Inside**
- 14:00 Johanna Sinisalo: Naisten erilainen kauhu**
- 14:45 Raija Paananen: Naisten kirjoittama kauhu 1700-luvulta nykypäivään**
- 15:30 Erkki Arvaja: Raamatun kauhukuvat - mielikuvitustako?**
- 16:00 Timo Surkka: Kauhu ja huumori**

Teemu Mäen luento ja videoesitys "Good Friday" Keski-Suomen Museon auditoriossa klo 19:00 20/10mk

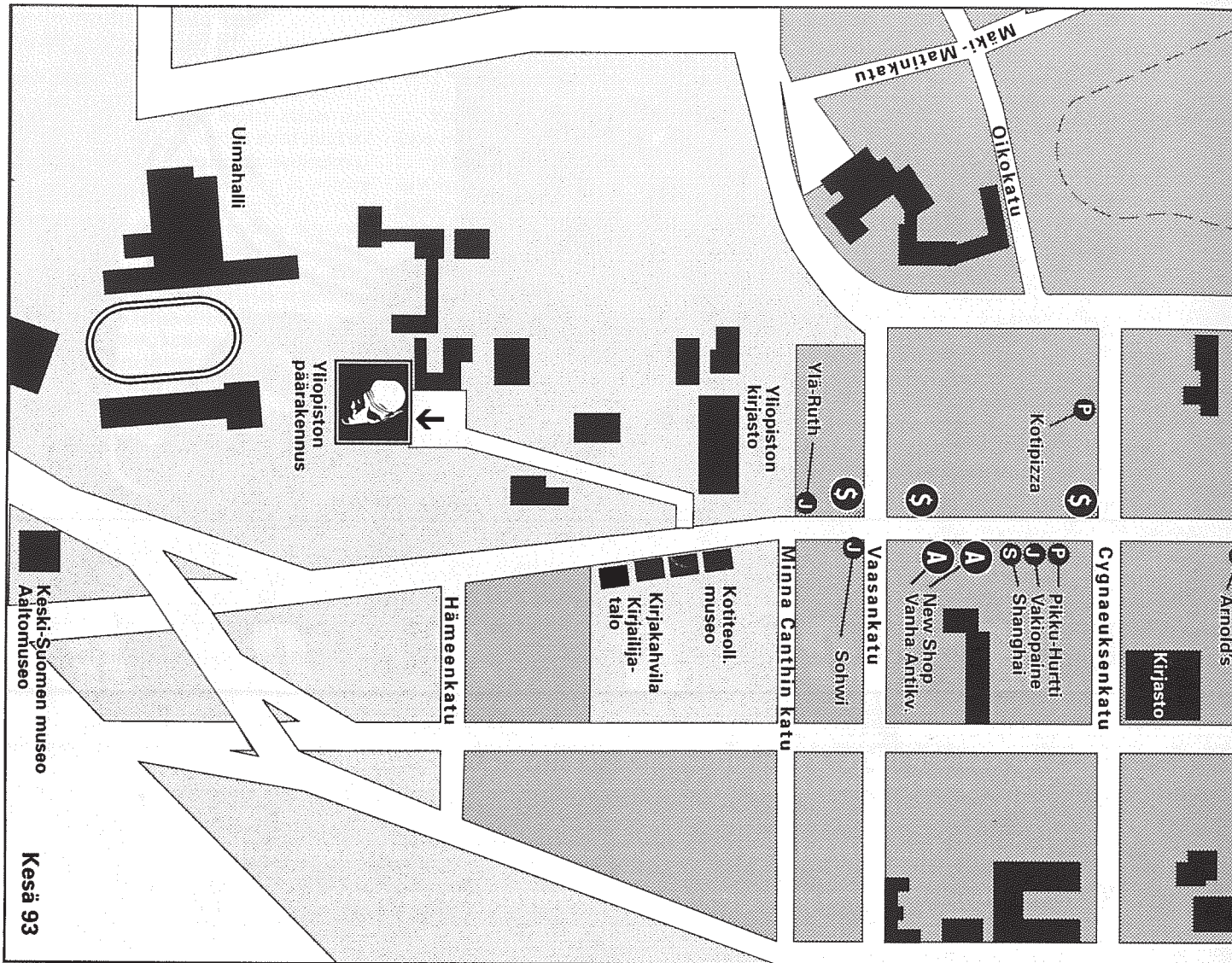
Sunnuntai 20.6.

- 10:00 Toni Jerrman: Kauhutarjakuvat**
- 10:45 Harto Hänninen: Videosensuuri**
- 11:30 Marko Latvala: "Isoäiti miksi sinulla on noin suuret hampaat?"**
- 12:15 LOUNAS**
- 13:15 Alan Jones (Englanti): Kauhuelokuva**
- 14:00 Nalle Virolainen: Kauhu ja seksi**
- 14:45 Paneelikeskustelu: Charnas, Tuttle, Jones: Kauhun tulevaisuus**

Elokuvat

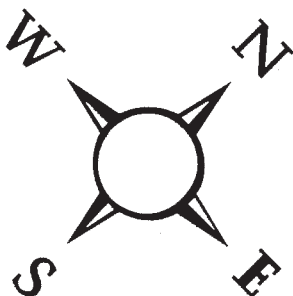
- 18.6. Argento: Inferno**
- 19.6. Savini: Night of the Living Dead Sharman: Rocky Horror Picture Show**
- 20.6. Barker: Hellraiser III**
- 21.6. Barker: Hellraiser**

Elokuvat esitetään elokuvateatteri Elohuvisissa - siellä Kauppakadun toisessa päässä - aina kello 21:00. Poikkeuksena lauantai 19.6., jolloin vetäistään myös Rocky Horror Picture Show kello 23:00. Paikalle ollaan järjestämässä oluttarjoilua... Muistakaa ottaa nuotit, riisit, wc-paperi ja muut tarvikkeet mukaan. Huomaa alustavasta ohjelmasta muuttuneet elokuvat. Voidaan saada myös ylimääräinen leffa.

Kuinka Jyväskylää luetaan

T Taksi	Alko
S Pankkiautomaatti	
A Antikvaarinen kirjakauppa	
E Elokuvateatterit	
H Hotelli	
J Juottoravintola	
P Pizzeria ja muu pikaruoka	
S Syöttöravintola	

Usko tai älä!

Sohwi

10% opiskelija-alennus (halpaa)

Shanghai

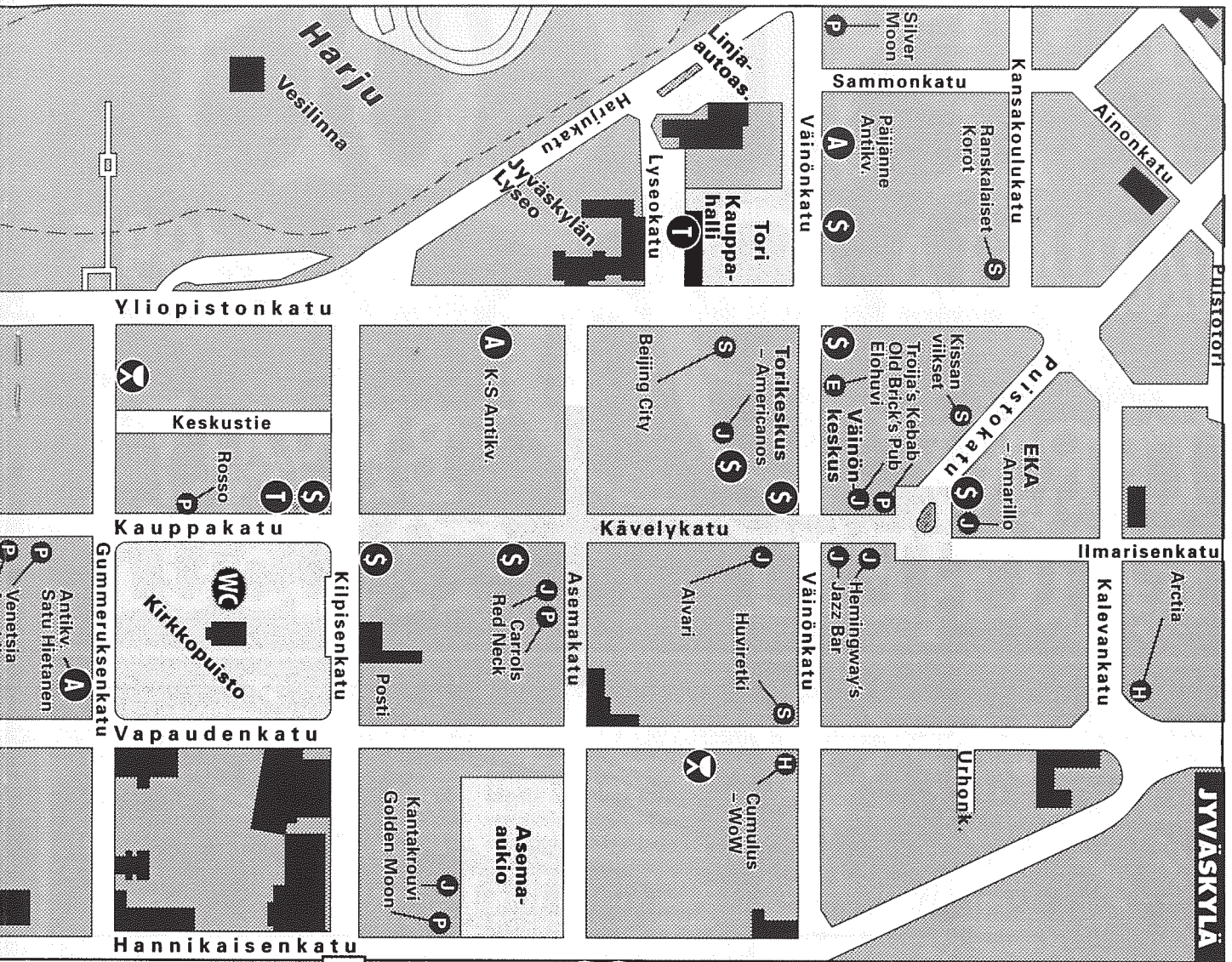
kaupungin paras kiinalainen ravintola savuista itäkiinalaista.

Vakiopaine

ei ruokailua, mutta kauhu-aiheinen taidenäyttely avoinna kello 18-02.

Hurtti-Ukko

epätavallisia pizzoja.

kaljaa kello 21 asti).

vintola,

ttely,

Jalankulkuputki

Lurakko

Satama

T
S
Rautatieasema

Amarillo
TexMex-ruokaa.

Cumulus
Luennoitsijoiden majoituspaikka,
jossa myös kaljaterassi...

New Shop
sisältää ruoskien ynnä muun paraphernalian lisäksi
myös varsin hyvän divarin.

Arnolds
auki epämääräisesti ilta-aikaan.
Tekee kaupungin parhaat subbarit.

FINNCON

WANHALLA

95

7-8.8.1993

TERRY
PRATCHETT

BRYAN
TALBOT

MAAN MESSEVINTÄ SF-TAPAHTUMAA OVAT JÄRJESTÄMÄSSÄ HELSINGIN SCIENCE FICTION-SEURA, HELSINGIN YLIOPISTON SCIENCE FICTION KLUBI JA HYY:N KULTTUURIKESKUS. MUKANA MYÖS DARK FANTASY SEKÄ SUOMEN SARJAKUVASEURA. VAPAA PÄÄSY.

Helena Karsik

Fantasiakappaleita 2 (1975)

Penelopeia

Pinulta on joskus kysytty (sanoi Lemuel Gulliver maistaen mieltäväsesti lasistaan) mitä oikein teen matkoillani – silloin kun olen matkalla *jonnekin*, sanotaan Englannista Brobdignagiin tai Taka-Intiasta Kiinaan. Matkat ovat pitkiä ja ikäviä, täytyy myöntää, ja ahtaassa hytissä on vaikea kirjoittaa tai edes järjestellä valmiita muistiinpanoja. Tyynellä säällä istuskelinkin useimmiten kannella, myrskyisellä ohjaushytissä ja ajattelen; muistelen menneitä tai uneksin. Usein ajattelen myös – etenkin entisiä – kanssakulkijoita noilla samoilla ulapoilla. Väliin uskottelen jopa kohtaavani heidät, laivoillaan, lautoillaan, sillä avomerellä aika tuntuu kadottavan normaalit ulottuvuutensa ja yhtyvän ikuisuuteen.

Ohitamme usein myös rantoja ja saaria joilla emme poikkea mutta joille mielikuvituksemme voi astua ja loihkia elämää mielin määrin. Jokin näky jota emme ymmärrä tai osaa yhdistää mihinkään omaan kokemukseemme saattaa vangita ajatuksemme pitkäksi aikaa ja antaa niille askarrusta tulevina viikkoina jopa vuosina; painaa, kuten sanotaan, lähtemättömän jäljen sieluumme vahaan..

Eräänä päivänä useita vuosia – niin, oikeastaan jo vuosikymmeniä – sitten purjehdimme itäisellä Välimerellä, matkalla Turkin suuriin satamiin, kun niillä seuduin harvinaisen sumu äkkiä yllätti meidät. Jatkoimme kuitenkin matkaa merikartan ja kompassin mukaan; tiellämme ei pitänyt olla mitään matalikoita eikä luotinuora ottanut missään pohjaan. Kuitenkin äkkiä näimme edessämme pienen saaren autioine kalliorantoinen, mataline hiekkasärkkineen, ja vaikka sumu takanamme ja sivuillamme pysyi yhtä tiheänä kuin ennenkin, se saaren yläpuolella kohosi kuin kupuna ylös. Itse asiassa olisin voinut vannoa että saari kellui luoksemme läpinäkyvässä lasipallossa, erona vain se että me esitettyä saatoimme edetä sen sisään, ohittaa

saaren vain muutaman sadan jaardin etäisyydestä.

Rannalla, nuotiotulen äärellä, istui lampannahkoihin puettu vanha mies tonkien kepillä tulta jota hän tuijotteli puolisokein, vetistävin silmin. Vedessä, reisiään myöten kahlaten, räyisiet helmat kainaloihin nostettuina seisoi – epäilemättä jo keski-iänkin ylittänyt vaikka vartaloltaan yhä uljas – nainen kokoamassa pientä nuottaansa jolla hän oli pyydystänyt korillisen hopeankirkkaita kaloja hietikolle. Hän näytti havaitsevan meidät mutta kuin hyvin kaukaa. Hellittämättä otetaan nuotasta hän tuntui päällään ja hartioillaan tervehtivän meitä, ja kun laivamme hitaasti ohitti hänet hän huusi jotakin, matalalla sointuisalla äänellä, jonka kaiku oikeastaan saavutti minut vasta kun sumu jo suuren purjeen tavoin kietoi hänet, saaren ja vanhan miehen taas verhoonsa.

Mitä kieltä se mahtoi olla, ihmettelin mielessäni, mutta äkkiä sanat palasivat selvinä tajuntaani kuin rantakallioista tai kalloni luista kimmoten. Οδυσσευ, tajusin äkkiä; Εἴ πολεηπεια. Vähään aikaan en voinut käsittää mitä sanat tässä yhteydessä merkitsivät, mitä tekemistä niillä oli räyisyisen naisen ja miehen, mitä minun kanssani, mutta sitten – laivan yhä jatkaessa kulkuaan usvaisella ulapalla – tajusin niiden tarkoituksen.

Ne tarkoittivat juuri mitä ne sanoivat. Mies *oli* Odysseus, nainen *oli* Penelopeia, ja sen mitä Homeros ei enää kerro tämä näky ilmaisi minulle, kuin sinä päivänä tapahtuneeksi.

Ajatukset tulvivat mieleeni, ensin sikin sokin, sitten äkkiä järjestyen yhdeksi ainoaksi mieli- ja kielikuvaksi. Olen aina ollut kiinnostunut matematiikasta, ja nyt koin samanlaatuista mielihyvää kuin vaikean laskutehtävän ratketessa. Homerosken eepos, jonka myytisillä tapahtumavesillä nyt purjehdimme (ja joka siis oli – itse sitä tiedostamattani – ollut kaiken aikaa mielessäni) oli siinä näyissä saanut ehdottoman, lopullisen hahmonsaa, pal-

jastanut perimmäisen aatteensa.

Homeerinen yhtälö supistettuna, mutisin itsekseni tuijottaen yhä partaan yli läpitunkemattomaan sumuun suunnassa josta olimme tulleet: ihmisyhtälö, pariyhtälö. Ja samassa yhtälö jo alkoi ottaa muitakin arvoja kiihtyneissä aivoissani. Odysseus, mies, lähti, Penelopeia, nainen, jäi, mutta kumpi niin tahtoi? Ilman Odysseusta, sankaria, ei olisi ollut seikkailua, itse tarinaa; ilman Penelopeiaa tarinalla sen enempää alkua kuin loppua. Koska Penelopeia oli koko Odysseuksen harharetken kehys – kuin malja johon se vähitellen vuodatettiin – oli mahdotonta sanoa kumpi oli tarinalle tarpeellisempi. Siksi heitä ei voinut erottaa, edes sitten kun tarina oli lopussa, vaan sen täytyi jatkua – tai oikeastaan säilyä – juuri tällä tavoin, ikuisesti, kehyyksessään. Kenelle Penelopeia puolestaan kalastaisi ellei olisi Odysseusta, jonka elämää hänen on ikuisesti ylläpidettävä?

Kiireiset ajatuksetni kompastelivat toisiinsa. Entäpä jos Homeros – tai ainakin Odysseuksen Homeros – olikin ollut nainen, kun hän rakensi tarinansa tällä tavalla? Entäpä jos Penelopeia itse, kangaspuiissaan, kuin kaunis hämähäkki, kutoikin Odysseuksen tarinan; Odysseuksen, joka kaiken aikaa vain makasi – viinistä juopuneena – isossa tuvasaan? Tai jos Odysseus – jossakin Ithakan rantaluolassa, ajat jo turhista sodista palanneena, turhautunut sankari – itse vain uneksi kaikki seikkailunsa? Jospa totta olikin vain niiden kertominen naapurikylässä – ”faiaakien” luona – ja Nausikaa (tuo sievä tyyppikkä); jospa todellista ei ollut edes kosto – tai koston ajatukseen – kosijoille, joita niitäkään ei ollut?

Kyllä *heitä* oli, kosijoita, sillä olipa Oysseus missä hyvänsä – merellä, tupansa penkillä tai rantapensaissa – ja kerskuipa Odysseus mitä, olematontakin, tahansa, Penelopeia kuitenkin on aina oman – sisällisen – draamansa sankaritar. Miten näet Odysseuksen seikkailuja seurannemme, laulajan tai hänen

omana kertomanaan, jokin Kirke, Kalypso tai Nausikaa eivät ole henkilöitä; he ovat projektioita, arkkityyppejä, abstraktioita mitä tahansa; mutta miehet joilla Penelopeia talonsa ympäröi ovat aina olemassa – isinä, veljinä, poikina, naapurin miehinä – ja jokainen heistä on potentiaalinen Odysseus, uusi

tyhjä tila tarinalle jonka nainen miehestä luo..

Tai mies naiselle, sillä Penelopeia (ja tässä Lemuel Gulliver tyhjensi lasinsa yhdellä siemauksella ja viittasi täyttämään sen uudelleen) – Penelopeia on aina kaikkien historioittemme ydin, puola jolle kaikki kertomuksemme keritään.. Ilman häntä, Penelopeiaa,

ei olisi mieltä matkalla, ei paluuta ei päämäärää, sillä kuinka kauaksi matka sankarin viekin keskipakovoimallaan, sen ääripisteestä alkaa paluu, hakeutuminen takaisin keskipisteeseen.

Maailma on jaettu piireihin (huudahti Lemuel Gulliver lopulta kiivaasti) – kehiin joista jokainen aste pois päin elämämme keskuksesta tai sitä kohti.. Kutsuisin niitä välttämättömän kokemuksen asteiksi (sillä vasta purjehtiminen on elämistä) mutta yhtälö – tuo homeerinen yhtälö – ei näistä kokemuksista tai niiden lukumäärästä eli asteista miksiään muutu. Sitä voidaan kyllä helposti laajentaa lisäämällä siihen näennäinen uusi jäsen (kuten Telemakhos – tuo uusi sankari uudella retkellä – tai tytärhahmo Nausikaa tai äitihahmo Erytrea) mutta koska he ovat vain Odysseuksen tai Penelopeian kerrannaisia, heillä on korkeintaan hakuis- tai pakoisvoimia lisäävä vaikutus.

Itse asiassa lienee vain yksi Odysseus kullekin Penelopeialle, yksi Penelopeia jokaiselle Odysseukselle; sisäinen kuva rakastetusta, toisesta itsestämme, jolle aina – ja useimmiten turhaan – etsimme vastinetta ulkomaailmasta. Toinen ihminen voi paljastaa meille tuon kuvan olemassaolon ja tarpeemme löytää se elävänä, mutta hän itse voi olla sielumme elävä kuva vain meidän ehdoillamme – jos valitsemme juuri hänet..

Silloin, itäisellä Välimerellä, tiedättekö, tarvittiin vain yksi ajatus sumun hälventämiseksi. Mary, ajattelin, sieluni kuningatar: sinä se olet – Penelopeia! Tulen jokaiseen paikkaan vain luotasi ja lähden sieltä taas luoksesi, eikä mikään voi estää minua pääsemästä Bosphorokseen – tai minnekkään muualle, nyt tai koskaan – kun tiedän aina olevani matkalla takaisin Ithakaan..

Marko Ahonen

Maailman kaunein mies

unaista. Mutta erilaista punaista kuin ennen. Jotenkin käsinkosketeltavampaa ja selvempää punaista. Ja vain pelkkää punaista, ei muita värejä.

Duncan Field tunsi olonsa erilaiseksi kuin aikaisemmin. Hän tunsi olevansa. Hän ei tiennyt, kuinka kauan oli ollut tajuissaan. Ehkä vain muutamia tunteja, mutta hän olisi yhtä hyvin uskonut, että kuukausia.

Tunto palasi Duncanin vartaloon vähitellen. Ihania tuhansien pikkuneulojen pistoksia. Duncanin päähän tuli ensimmäinen kokonainen järkevä ajatus: Kuinka kauan? Luojan tähden, kuinka kauan?

Kului jokin epämääräinen pitkä aikayksikkö. Duncan oli alasti. Hän yritti liikuttaa vasenta kättään ylöspäin, mutta käsi rojautti hänen päähänsä. Tai ei oikeastaan edes päähän, vaan siihen punaiseen, jonka hän näki ja nyt myös tunsi. Sitten hän muisti, mikä se punainen oli.

Ennen syväjäädystystä oli lääkäri kertonut, että hänen päähänsä tullaan laittamaan tavallinen muoviympäri. Ämpäri suojaa kasvoja teräviltä jääpalasilta, oli lääkäri sanonut, kuin kuolemaan tuomitun aivokasvainpotilaan suurin ongelma olisi pienet kosmeettiset jäljet kasvoissa.

Jäät Duncanin ympäriltä olivat sulaneet. Hän oli ollut jäävuoteessaan ylösalaisin. Siihenkin oli jokin hyvä syy, mutta se ei tullut nyt mieleen.

Pitkä tauko. Duncan pystyi liikuttamaan jo kaikkia jäseniään. Hän otti ämpärin pois kasvoiltaan ja totesi kaikki päätelmänsä oikeiksi. Aivokasvain voidaan parantaa nykyään, Duncan ajatteli. Minä tulisin parantumaan tappavasta kirouksestani, hän toivoi.

Miksi kukaan ei avaa arkun ovea?

Duncan tunsi veren pakkautuneen päähänsä. Hän yritti kääntyä ahtaassa metalliarakissa jaloilleen. Hän oli valmistautunut kovaan urakkaan. Äkkiä! Arkun ovi lennähti auki. Duncan rojautti selälleen lattialle. Lattia oli kylmä ja kova ja ehdottomasti paras lattia, jota Duncan oli koskaan syleillyt.

Taas tauko. Duncan pääsi jaloilleen. Kukaan ei ollut vastassa. Lattialla oli lammikko vettä. Duncan katsoi ympärilleen. Kaikkialla vain välinpitämätöntä rappiota. Ei ilkeävaltaa tai tarkoituksellista tuhoa. Kaikki oli jätetty paikoilleen pölystä ja rapautumisesta päätellen vuosiksi. Duncan olikin herännyt vain vahingossa, kohtalon oikusta. Herätetty kuolemasta kuolemaan.

Kylmä. Viereisen huoneen pölynharmaita vaatekaapeista löytyi ajan haurastamia laitosvaatteita. Duncan puki ne ylleen. Duncan katsoi itseään peilistä. Tutut kasvot, tuttu vartalo. Sama pää, jossa oli yhä sama aivokasvain. Vuosi, kaksi tai kolme. Yhdentekevää. Enemmän tai myöhemmin lopputulos on sama. Kuolema.

Kuinka kauan? Luojan tähden, kuinka kauan?

Duncan halusi ulos. Vihreän EXIT-kyltin alla oli ovi. Hän pysähtyi ovelle. Hän halusi tietää, mitä ulkona oli, mutta toisaalta hän pelkäsi. Hän yritti avata oven. Jumissa. Duncan pinnisti vähät voimansa ovea vasten. Ovi lennähti auki. Duncan joutui taas tuntemattomaan maailmaan. Tai oikeastaan vieläkin syvemmälle. Kuoppa. Hän näki mitään sanomattoman vilahduksen uudesta maailmasta. Uusi pimeys. Ei punainen, vaan musta.

Värejä. Ensin sumuisina alueina. Sitten selvempinä. Hajuja. Mädän tuoksu. Hän as-

tui askeleen eteenpäin. Törmäys. Kipua. Taas pimeys, mutta vain sekunniksi. Todellinen maailma. Tai jotakin sen tapaista. – Joko hän heräsi? Onko hän valmis? Ovatko kaikki valmiina?

Duncan oli nyt viisaampi. Hän odotti aistiensa terävöitymistä. Hän katsoi harallaan levitettyjä käsiään. Hän laski sormet ja sai tulokseksi kymmenen. Hän oli melkein varma, että se oli oikea vastaus.

Duncan nosti katseensa. Harhoja. Pakko olla.

– Huomasitteko? Täysin virheetön.

Täysin virheetön, toistui monta kertaa. Duncan pakotti päänsä pysymään ylhäällä.

Sama rappio kuin heräämispaikassa. Duncan oli rottinkihäkissä, joka ei olisi kestänyt aikuisen vahvan miehen pakoyrityksiä. Duncan oli nyt vain aikuinen. Ja mies. Muistaakseen. Hän oli rapistuneella teatterinäyttämöllä.

Duncanin edessä oli kaksi miestä ja naista. Jokaisen yllä oli vaatteiden riekaleita, jotka peittivät sattumanvaraisia alueita heidän ruumiistaan. Heidän ihonsa oli rypyistä ja likaisenharmaata. Heillä oli isoja paiseita ja mätiviä haavoja. Suuria alueita ihosta oli verreslihalla. Keltainen visva valui pitkin vastapäisen miehen paljasta säärtä. Nainen repäisi palan ihoa otsastaan ja astui askeleen lähemmäksi. Päälliköltä vaikuttanut mies, jonka alaruumis oli aivan paljas, tuli kohti Duncania.

– Tervetuloa keskuuteemme, tervehti päälliköltä vaikuttanut mies. – Minä olen Ofelia, hän on Rodrigo, meidän Kirjoittajamme, ja hän Jago, sanoi mies osoittaen naista vierellään.

– Mutta teidän olette mies, sanoi Duncan ihmeissään.

– Ai olenko? Ofelia kysyi ja tarttui kiinni paljaaseen penikseensä. – Ihanko totta. Koko näyttämö räjähti nauruun. Duncan päätti jättää asian silleen.

– Mikä vuosi on nyt ja missä me olemme? kysyi Duncan.

– Vuosi?

– Niin. Mikä vuosi?

Ofelia katsoi kohti Rodrigoa, heidän kirjoittajaansa, mitä se sitten tarkoittikaan, selvästi ihmeissään. Kirjoittaja nosti hartioitaan hämmästyneenä.

– Minun jäädytettiin vuonna 2002. Mikä vuosi on nyt?

– Emme ymmärrä, vastasi Ofelia.

Vastaus tuntui vilpittömältä. Duncan uskoi sen. Duncan ei saisi tietää kauan aikaa oli kulunut. Varmasti vuosia, ehkä vuosikymmeniä. Duncan mietti hetken mahdollisuutta, että kaikki ei olisikaan totta. Ehkä unta. Ehkä jotain varten järjestettyä. Mahdotonta, mutta siltä tuntui todellisuuskina.

Nainen tuli Duncanin häkin eteen. Nainen, Jago, nosti kätensä ja kosketti Duncanin kasvoja. Duncan tunsi kämmenen kovettuneet haavautumat ja känsät.

– Älä liikaa häntä. Hän on Virheetön, Rodrigo huusi.

Duncan oli tosiaankin virheetön. Näihin puoli-zombeihin verrattuna hän oli maailman kaunein mies. Hetken, aivan pienen hetken, Duncan tunsi itserakkautta.

– Tuokaa hänelle ruokaa, Ofelia käski. – Lepää rauhassa. Aloitamme vasta, kun olet valmis.

Ofelia astui keskelle näyttämöä, Jagon viereen. Jago laski housunsa ja nyökkäsi Ofeliale. Ofelia meni hänen luokseen ja sujautti hetkessä jäykistyneen kalunsa Jagon sisään. Kukaan katsomossa ei kiinnittänyt tähän mitään huomiota. Kaikki tuijottivat Duncania. Hän oli ihme.

Duncan sai eteensä likaisen liinan, jolla oli rypyisiä juureksia ja joitakin vihanneksia. Ne näyttivät aluksi ylitsepääsemättömän vastenmielisiltä. Mutta vuosien letkuruokinnan jälkeen Duncanilla oli nälkä. Duncan nieli ylpeytensä, sitten vaatimattoman ateriansa. Kirjoittaja ja Ofelia tulivat takaisin.

Parisenkymmentä katsojaa tuijotti Duncanin aterioimista.

– Hän syö kuten mekin, joku totesi.

– Aloitetaan, Ofelia sanoi. – Rodrigo on kirjoittanut uuden hienon näytelmän juuri teitä ajatellen. Olette siinä vanhan ajan mies omassa talossaan...

– Mitä nuo oikein ovat katsomassa? Duncan kysyi osoittaen katsomoon. – He ovat katsomassa Virheetöntä.

Jago veti köydestä. Duncanin häkki nousi ylös. Hetken Duncan tunsi vastustamaton vimmaa juosta pakoon, mutta ei hän sitäkään oikeastaan halunnut. Hänet oli vallannut voittamaton utelaisuuden tunne. Mitä ihmettä oikein oli tekeillä, ja mikä oli hänen osuutensa siinä? Eikä hän sitäpaitsi tuntenut oloaan uhatuksi.

Rodrigo astui näyttämölle. – Tämä on mestariteokseni, hän sanoi. – Olette siis tavallinen mies menneisydessä. Tulette kotiin, tämä näyttämö on kotinne, luette kirjaa tässä nojatuolissa ja menette sitten tuonne nurkkauksen laittamaan hellan päälle. Matkalla kompastutte tähän matonlaitaan. Kas

näin...

Rodrigo näytti havainnollisesti kirjoittamansa. Yleisö nauroi. Pari nai käytävällä. Kukaan ei suonut heille katsettakaan.

– Anteeksi, mutta miksi juuri minä? Duncan kysyi.

– Koska te olette Virheetön, Ofelia vastasi.

Duncan ymmärsi, melkein. Hänen omalla aikanaan kauniit naiset ja komeat miehet olivat tähtiä elokuvissa ja näytelmissä. He olivat rohkeita katsojan puolesta ja joutuivat mielikuvituksellisiin tilanteisiin. Kodissaan kompasteleva ”virheetön” oli heille suunnitteleen sama, kuin Duncanille murhaajaa tavoitteleva salainen agentti. Heidän viihdetaitteensa oli kuollut. Samalla oli kuollut myös suuri osa mielikuvitusta. He olivat aloittamassa taas alusta. Rodrigon ”mestariteoksesta” päätellen he olivat nyt kermakakkukomediovaiheessa.

– Okei, mitä minä sanon? Duncan kysyi.

– Sanotte? Te ette sano mitään! Teette vain, kuten minä käsken.

– Entä, jos kompastuessani huutaisin: ”Nyt sitä mennään!”

– Hölmö idea, Rodrigo sanoi.

Ofelia tuli esiin näyttämön takaa. – ”Nyt sitä mennään.” Minä pidän siitä.

– Mutta näytelmässä ei ole...

– Nyt on.

Rodrigo oli pettynyt mutta hyväksyi päällikkönsä mielipiteen vastentahtoisesti. Se oli hänen näytelmänsä. Hän oli heimon Kirjoittaja.

Näytelmää harjoiteltiin tuntikausia. Lopulta Duncanin takapuoli oli mustelmista kirjava. Vaikka he tekivät kaatumisen monta kertaa, joka kerta katsomo räjähti kovaan vilpittömään nauruun.

– Milloin on ensi-ilta? Duncan kysyi lopulta.

– Milloin vain haluat, Ofelia vastasi.

– Eikö olisi hyvä valita joku tietty päivä? Katsojat tietäisivät tulla paikalle oikeaan aikaan.

– He ovat kyllä paikalla oikeaan aikaan, Ofelia vastasi. – He ovat kaikki jo täällä. Ofelia nyökkäsi katsomoon. Äkkiä katsojansa laskien Duncan pääsi hieman vajaan kolmeen kymmeneen.

Duncan oli ihmeissään. Hänen näkemänsä mukaan nämä ihmiset naivat estottomasta missä vain ja milloin vain kuin kaniinit. Luulis, että he lisääntyvätkin lähes kuin kaniinit.

– Meillä on kauan ollut vain yksi Kuningatar. Toivomme saavamme pian toisenkin. Sitten lukumme kasvaa taas entisten aikojen ylväisiin mittoihin.

Duncan kuuli hyvin sanat mutta kesti hetken, kunnes hän ymmärsi sanojen sisällön. He olivat fyysisesti selviä ihmisiä, mutta Ofelia puhui, kuin he olisivat olleet mehiläisiä tai termiittejä. Jos Duncanin mieleen olisi mahtunut vielä enemmän hämmennystä, hän olisi saattanut kysyä monta asiaa. Nyt ainoa kysymys, jonka hän huuliltaan sai oli: – Saanko minä nähdä tämän Kuningattaren?

– Harjoitellaan vielä. Ehkä myöhemmin.

Myöhemmin illalla kansa lähti yhtenä seurueena katsomaan Kuningattarta. Matkalla Ofelia esitteli joitakin muita jäsenistään. Oli pitkä ja laiha Cassio, mykkä Emilio, pahasti ontuva Floratio. Nimet tuntuivat Duncanis-

ta jotenkin tutulta, kunnes hänelle esiteltiin Hamlet (5-vuotias pikkutyttö) ja Desdemona.

Duncan ei koskaan ollut mikään teatterin tuntija, ei edes teatterin ystävä. Vasta nyt hän tajusi kaikkien nimien tulevan Shakespearen näytelmistä. Nimet annettiin suullisena perimätietona kulkeneesta listasta sitä mukaan, kun lapsia kuningattarelta tuli, hänelle selvitettiin. Sukupuolella tai muiden mielihaluilla ei ollut nimen valintaan mitään merkitystä. Nimi Shakespeare ei kertonut kenellekään mitään.

Lopulta he pysähtyivät viemäriin suulle. Viemäriin aukkoa oli suurennettu ja alas oli rakennettu portaat. – Ole varovainen. Siellä on pimeää, Ofelia sanoi.

Ofelian perässä muut laskeutuivat viemäriin. Duncan odotti törmäävänsä viemäriin löyhkään, mutta hän tuskin huomasi muutosta. Hän oli jo tottunut mädän makeaan tuoksuun.

Lopulta mustanpuhuvan viemäri laajeni valaistuksi huoneeksi, joka oli puhdas kuin leikkaussali. Huoneen perällä oli iso lasinen häkki. Häkissä oli Kuningatar.

Kuningatar ei ollut pitkä laiha vaaleahiuksinen kaunotar, joka viisaasti uhrautui kansansa puolesta ja etsi prinssiään. Kuningatar oli alasti sängyssään liikkumatta, puhumatta, lähes elämättä. Hänen käsiinsä kulki letkuja, joissa virtasi elämänesteitä.

– Nukkuuko hän? Duncan kysyi.

– Ei. Hän on aina noin.

– Ja joku teistä käy aina välillä tuolla... siittämässä hänet... Ofelia näytti järkyttyneeltä. – Me vain haemme lapsen. Hän kuolee muuten. Mitä on siittäminen?

– Laittaa lapsen alulle. Kuka laittaa lapsen alulle?

– Sinua on usein vaikea tajuta. Me vain haemme lapsen.

Vaikka koko kansan säilyminen riippui kuningattaresta, hänessä ei ollut paljoa katsottavaa. Ofelia ei pystynyt kertomaan juuri mitään Kuningattaresta. Hän vaihtui vanhetessaan, mutta Kuningatar oli aina ollut. Kukaan ei ollut rakentanut näitä kehittyneitä elossapitolaitteistoja tai lasihäkkiä. Ne olivat aina olleet. Vaikka Kuningattaria oli perimätietojen mukaan ollut joskus jopa kolme, ei lapsia ollut syntynyt muulla tavalla milloinkaan. Näin oli aina ollut.

Niin ei ollut aina ollut, Duncan tiesi.

Seuraavana päivänä näytelmän harjoitukset jatkuivat. Kirjoittaja oli lisännyt kertomukseen uusi osia. Ne olivat ilmestyneet hänelle unessa. Kuitenkin koko näytelmä oli vain Duncanin edestakaisin pyörimistä huoneessaan, välillä kompastuen ja välillä päänsä johonkin lyöden. Vähitellen katsojien riemunpurkaukset laimenivat. Yhä usempi pari katsomassa nai keskenään unohtaen koko näytelmän. Viimein Duncan päätti ehdottaa joitakin muutoksia.

– Tämä kaipaa juonta ja tarinaa. Vaikka ihan yksinkertaistakin. Kirjoittaja otti pitkän ohuen kepin seinänvierustalta. – Tämä on minun näytelmäni. Minä määrään. Kirjoittaja sivalsi Duncania kepillä selkään. Duncan huusi kivusta ja kaatui lattialle. Koko katsomo räjähti nauruun, joka oli jo hetken kadoksissa.

– Olisiko tämä jotakin uutta? kysyi Kir-

joittaja ja sivalsi uudelleen. – Tätäkö sinä haluat? Katsomo ulvoi naurusta ja keskittyi täysin näyttämön tapahtumiin. Isku. Toinen. Pimeys. Taas.

Duncan heräsi pienessä huoneessa. Huone oli hämärä. Vain yksi pieni ikkuna loi huoneen kahtia jakavan valopylvään.

Ennen ”pakastusta” Duncan oli ollut juuri koulunsa aloittaneiden lasten opettaja. Hyväkin sellainen monien mielestä. Hän piti lapsista kovasti, mutta joskus heidän julmuutensa ja ymmärtämättömyytensä hämmästyttivät Duncania. Rangaistustoimenpiteitä ei Duncanin luokalla kuitenkaan juuri käytetty. Duncan uskoi tai ainakin halusi uskoa, että hän tehnyt lapsista hieman parempia ihmis-

taimia. Kunnes sitten ihan tavallisessa terveystarkastuksessa usko katosi ja maailma romahti.

Tämä kansa oli kuin joukko pikkulapsia. Kaikki perustunteet olivat tallella mutta niiden käyttö unohtunut. Koulun fysiikan lehtori oli väittänyt Duncanille, että rakkaus on vain Hollywoodin myyninedistämiskeksintö; ihmisen lisääntymistarvetta, jota oli jalostettu ja sokeroitu. Hollywood oli nyt tuhoutunut, mutta tunteet eivät, Duncan uskoi.

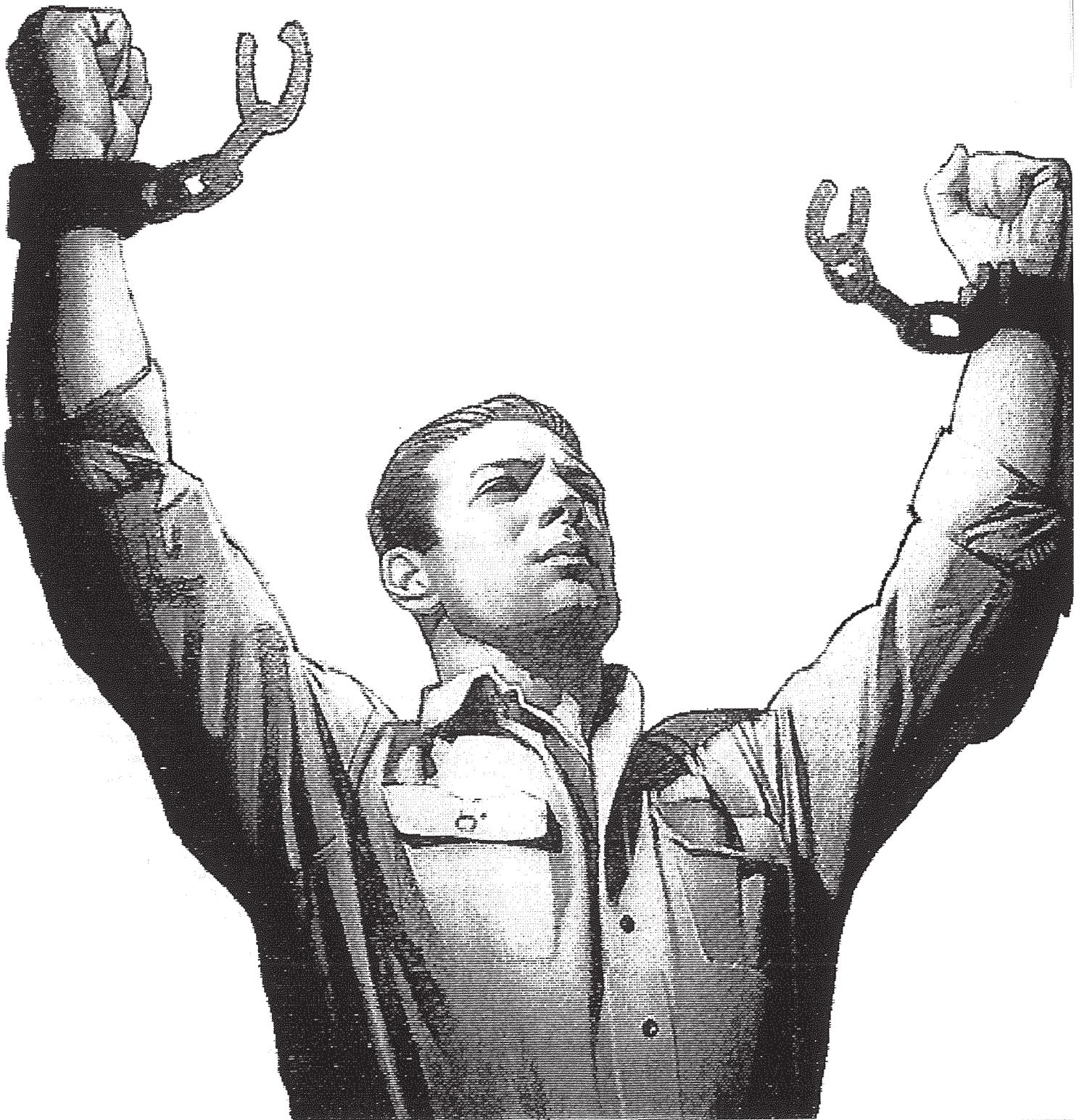
Seuraavana aamuna Duncan tuli teatterille vasta muiden jälkeen. Häntä odotettiin. Duncan meni Kirjoittajan kepin luo. Hän taittoi sen neljästä kohdasta poikki ja heitti palaset nurkkaan. Sitten hän raahasi Jagon

keskelle näyttämöä. Duncan istutti Jagon nojatuoliin ja meni näyttämön ovesta ulos. Hetken kuluttua hän palasi takaisin, otti taskustaan kasan nahistuneita juureksia ja ojensi ne Jagolla. Hän istui tuoliin ja sanoi: – Kamala päivä toimistossa tänään, kulta.

Katsomo oli hämillään. Kirjoittaja riensi paikalle vihaisena. Hän löi Duncania kämmenellään kasvoihin. Katsomo kohahti ja odotti veristä välienselvittelyä. Duncan jatkoi kuin mitään ei olisi tapahtunut.

– Jatkamme nyt uutta näytelmää. Sitä en ole kirjoittanut minä tai edes Kirjoittajanne, vaan se on eräs vanhan ajan kertomus. Sen nimi on Romeo ja Julia.

Duncan oli nähnyt Romeon ja Julian

vain kerran mutta hän muisti sen melko hyvin. Tarinaa pitää vähän yksinkertaistaa ja juonen mutkia oikaista, mutta Duncanista he pystyisivät siihen. Romeo ja Julia saisi opettaa kansalle tunteita, jotka olivat vajonneet jonnekin syvälle ihmismieleen, mutta jotka sieltä vielä löytyisivät. Duncan oli niin innoissaan, että ei edes huomannut Kirjoittajan katoamista. Ofelia ihastui välittömästi ideaan tehdä täysin uudenlainen näytelmä. Hän halusi itse olla Escalus, Veronan ruhtinas. Romeon ja Julian osiin löytyi katsomosta samannimiset näyttelijät. He olivat kyllä kumpikin miehiä mutta olkoon, Duncan ajatteli. Tuskin Shakespeare panee pahakseen. Koska heidän seksinsä ei liittynyt suvunjatkamista, naiva mies- tai naispari oli tavallinen näky kaupungin kaduilla. Osajakoon meni koko aamupäivä. Lopulta jokainen oli vähintään avustajana mukana sukujen välisissä taisteluissa. Duncan kertoi tarinan niin hyvin kuin muisti. Sitten hän kertoi sen uudelleen yrittäen perustella, miksi jokainen teki sen, mitä hän sitten näytelmässä tekikin. Vaikutti siltä, että jotkut tosiaan alkoivat tajuta tunteiden logiikkaa. Oli olemassa muutakin kuin nälkä tai jano. Eihän rakkautta voi selittää, mutta Duncan toivoi, että he tajuaisivat edes jotakin siitä.

Oli iltapäivä. Duncan selvitti juuri Mercution ja Romeon ystävyysuhdetta, kun saliin palasi Oberon. Hän oli lähtenyt harjoituksesta tarkastamaan Kuningatarin kunnan, kuten hänen tehtäviinsä kuului. – Kuningatar on kuollut! hän huusi ovelta ja näytelmä päättyi siihen. Yhtä hyvin hän olisi voinut huutaa: ”Me olemme kuolleet”.

Katsomoon palannut Kirjoittaja nousi paikaltaan ja osoitti Duncania syyttävästi. – Se oli Virheetön. Minä näin, kun hän aamulla hiipi salaa maan alle. Siksi hän oli aamulla myöhässä. Hän oli tappamassa Kuningattaramme.

Duncan tiesi, että hän oli syytön mutta hän tiesi myös, että nyt olisi turha yrittää selittää sitä. Nyt puhuisivat pitkät taisteluleikit. Duncanilla puhuivat jalat, ne suorastaan huusivat. Hän juoksi takaovesta ulos tietämättä mihin mennä. Hän muisti Kuningattaren ja viemäriin sokkelot. Kansa tunsikin maanpäälliset talonsa, mutta maan alla oli heille tuntematon maailma. Tuntematon se oli Duncanillekin, mutta nyt he olisivat tasoissa, ja sen parempaa selviytymismahdollisuutta ei Duncanille tarjottu.

– Tappakaa hänet. Hän tappoi meidän, Kirjoittaja huusi.

Duncan oli vahvistunut. Hän oli terve. Hän selvisi viemäriaukolla ensimmäisenä ja syöksyi pimeyteen.

Pimeys hänen ympärillään oli täydellinen. Duncan kuulosteli ääniä. Ei edes edes rottien rapinaa. Oliko ihminen sittenkin viimeinen eloonjääjä?

Duncan harhailli eteenpäin sokeana. Hän tunsikin viemäriin kylmät, kovat seinät. Hän törmäsi seiniin satoja kertoja. Lämmin veri valui pitkin kasvoja ja jalkoja. Joka sekunti hän odotti kuulevansa seuraavat askeleet. Niitä ei tullut koskaan.

Aikaa kului. Paljon? Niin kai. Tunteja? Päiviä? Kuka tietää. Duncan näki valoa ja luuli tulleen hulluksi. Hän oli väärässä. Duncan ontui kohti valoa siihen kuitenkin

uskomatta. Kirkkaan valon aiheuttama kipu silmissä tuntui todelliselta. Joku tuli häntä kohti. Hän alkoi epäillä olevansa oikeassa. Metallin tuntuinen kosketus ja mustuus. Vihdoin jotakin tuttua.

Duncan tuli tajuihinsa väkivaltaisesti. Kuin joku olisi tempaissut hänet pois pimeydestä yhdellä vahvalla kädenliikkeellä.

– Kuka te olette? Mistä tulette? Mitä te teette täällä?

Duncan avasi suunsa. Ehkä vastataksaan, ehkä vastakysymykseen, mutta hän ei saanut sanaa suustaan. Uusi kipuaalto. Samanlainen kuin Duncanin lapsena saama sähköisku. Hänen tapaamansa ihmiset eivät käyttäneet sähköä, mutta nyt hän oli jossakin, missä sähkö yhä tunnettiin. Ja sähköä käytettiin Duncanin kiduttamiseen. Vihdoin kehittyneet maailma!

– Mitä tiedätte? Tehtävänne? Kuka te olette?

Tuskaa ja ennennäkemättömiä värejä.

– Ei tehonnut. Kokeillaan lääkkeitä, hahmoton ääni sanoi. Duncan tunsikin pienen pistoksen käsivarressaan. Hän näki metallisen naisen huoneen. Äkkiä kaikki hänen silmissään sumeni ja katosi sitten kokonaan.

Duncanin edessä oli tarjotin, jonka ateria oli syöty. Vain hiivainen maku suussa kertoi, että hän oli syönyt sen itse. Ovelta seisoivat valkoisiin pukeutuneet miehet mitäänsanomattomien kasvojen.

– Aikamoinen tarina, mutta me uskomme, mies sanoi.

– Mikä tarina? Duncan kysyi refleksinomaisesti.

– Tarinanne tänne joutumisesta; jäädyttämisestä, heräämisestä, näytelmistä roskasakin luona. Kerroitte kaiken lääkkeiden avulla.

– Vai niin, Duncan sanoi. Hän oli liian väsynyt ollakseen vihainen. – Tervetuloa älyllisen elämän pariin.

– Mitä he muut sitten olivat, ellei älyllistä elämää? Duncan kysyi. – Vain roskasakkia, eläimiä, rappeutunutta geeniaainesta. Kun teidät jäädytettiin, oliko silloin vielä akvaarioita?

– Tottakai. Minullakin...

– Sitten tajuatte, kun kerron, että he ovat meidän akvaariokalojemme. Me pidämme heidät hengissä.

– Miksi?

– Huviksemme, ainakin aikoinaan. Suoraan sanoen alamme jo kyllästyä heihin. Ehkä edellinen heidän ”kuningattarensa” oli viimeinen.

– Oliko sekin teidän aikaansaannostanne?

– Haikaraanko te uskotte?

Mies kertoi Duncanille, miten he ovat pitäneet ”roskasakin” elossa antamalla heille lapsia silloin tällöin. Hän kertoi, että siemeneste, josta roskasakki syntyi oli geneettisesti käsitelty niin, että he eivät pystyisi lisääntymään. He olivat käsitelleet sulusolujen kromosomeja joskus tarkoituksella, joskus sattumalta ja katsoneet sitten, mitä lapsesta tuli.

– Ihanteellisia koe-eläimiä, kehui mies, joka esittäytyi Falconiksi. Harva niistä eli koskaan yli nelikymppiseksi, eikä heidän lukumääränsä koskaan ole ollut kovin suuri, vaikka Kuningattaria oli tosiaan ollut joskus jopa kolme. Nyt he olivat kyllästyneet geenivauri-

oiden kansaan, kuin lapsi, joka kyllästyy leluunsa. He olisivat jättäneet koko kansan tuhoutumaan jo aikoja sitten, jos heillä vain olisi ollut uusi lelu tilalle. Duncan toivoi, että hän ei olisi se uusi lelu.

– Tekö olette keksineet antaa nimet Shakespearen näytelmistä? Duncan kysyi.

– Joku esi-isä, joka piti Shakespearesta. Sangen näppäriä tarinoita aikoinaan; elivät yli tuhat vuotta, Nykyäänkin tarinat tunnetaan, mutta ne ovat suoraan sanoen melko vaatimattomia tekeleitä. Teennäistä ja vanhanaikaista.

Shakespeare kirjoitti näytelmänsä joskus vuoden 1500 jälkeen, Duncan muisteli. – Mitä vuotta me elämme? hän kysyi.

– Sehän teitä kiinnostaisi, epäilemättä. Tehdään vaihtokauppa: Minä kerron mikä vuosi nyt on, ja te teette jotain meidän hyväksemme.

– Minä vaadin saada tietää, mikä vuosi nyt on, Duncan huusi. Hän oli väsynyt ja masentunut, ja hänestä tuntui, että enää ei ollut mitään hävittävää.

– Te vaaditte! Siihen teillä on oikeus, ei mihinkään muuhun. Me olemme demokraattinen yhteisö, joten kansa ratkaiskoon. Näetkö te nuo kamerat katonrajassa, Falcon sanoi ja osoitti mustia linsejä, jotka kääntyivät heidän yläpuolellaan. Duncan nyökkäsi. – Niiden kautta lähes kaikki meistä seuraa keskusteluamme. He päättävät, se on lakimme. Sinulle riittää yksi.

– Yksinkertainen enemmistö?

– Ei, vaan yksi ääni. Meitä on lähes kaksituhatta. Painakaa äänestysnappejanne välittömästi, Falcon käski kameralle. Hänen edestään avautui seinäpaneli, jonka takana näyttörüutu. Hetken odotus.

– Tulos on valmis, Falcon sanoi ja kääntyi kohti Duncania. – Tuhattakaksiansataaviisikymmentä ääntä sinua vastaan ja... nolla puolesta.

– Te valehtelette. Varmasti joku äänesti puolestani.

– Ruudulla on totuus, Duncan sanoi. – Yksi mieli, yksi kieli, monta hyvää elämää.

– Minulla ei ole teille mitään tarjottavaa, ja vaikka olisikin, ette te sitä saisi. Painakaa vittuun!

– Säälä, sanoi Falcon ja poistui ovelle. – Yhtenäisyys kasvattaa, sopeutumattomuus tuhoaa, vihamielisyys tappaa. Jokainen saa valita. – Nukuinko minä vuosisatoja päästäkseni kuulemaan idioottimaisia sananlaskuja? Duncan huusi.

– En tiedä. Sen te päätätte itse, Falcon ehti sanoa juuri ennen oven sulkeutumista.

Duncan käveli sellissään. Joka askeleella hän kuuli kameroiden seuraavan häntä. Aina kun hän yskäisi tai teki mitä tahansa vähänkin poikkeavaa, hän kuuli kameroiden zoomien äänet. Kerran hän näytti kameralle keskisormea ja sai siitä niin suurta tyydytystä, että teki sen uudelleen. Kameroiden valvovat silmät tuntuivat iholla kuin kuukauden pesemättömyys.

– Kutsukaa se apina takaisin, Duncan huusi lopulta. – Minä suostun leikkeihinne.

Falcon palasi selliin. Falcon ei kysynyt mitään, sillä hän halusi itselleen sen pienen nöyryytyksen, joka syntyi, kun Duncan joutui myöntämään antavansa periksi.

– Okei, mitä te haluatte? Duncan kysyi.

– Viihdytä meitä lisää, Falcon pyysi.

– Viihdytä teitä! Te olette minua satoja vuosia kehityksestä edellä, ja minun pitää viihdyttää teitä. Olette hulluja!

– Ehkä mutta tylsistyneitä hulluja. Meitä on maan alla noin kaksituhatta. Emme voi ikinä poistua tältä muutaman neliökilometrin alueelta saasteiden vuoksi, lähes kaikki vanhat nauhoitteet ovat tuhoutuneet, ihmiset eivät itse viitsi enää luoda mitään, harvat klassikot tuntee jokainen perikotaisin, roskaakkiin olemme jo kyllästyneet. Mutta sinua on seurannut lähes jokainen asukkaamme. Jokainen askeleesi ja tekosi on meille merkittävä. Ulkoisesti olemme samanlaisia, mutta sinä tulet kaukaa, kuin tuntemattomalta planeetalta.

– Kauanko te jaksatte seurata kävelyäni tässä laatikossa? Ja minä kun luulin, että meidän tv-ohjelmamme oli tylsää.

– Tuskin kauaa. Seuraavaksi voimme rakentaa kokonaisen talon vanhaan tyyliin. Kun olemme kyllästyneet siihen, keksimme jotain muuta.

– Yhdellä ehdolla, Duncan sanoi kokeilun vaikutusvaltaansa.

– Haluat tietää, mitä vuotta elämme? Falcon arvasi.

– Ei. Haluan, että roskaakki saa uuden Kuningattaren. Heitä ei saa päästää kuolemaan ainakaan minun täälläoloaikani.

– Se järjestynee. Annamme niille seuraavan sopeutumattoman naisen. – En halua olla kameravalvonnassa kaiken aikaa. Se tekee minut hulluksi.

– Ymmärrettävä vaatimus. Kahdeksan tuntia rauhoitettua aikaa jokaiseen kahdenkymmenen tunnin jaksoon. Käykö?

– Sovittu, Duncan sanoi. – Teillä on nyt uusi lelu. Duncan ojensi oikean kätensä Falconille, joka ei tiennyt, mitä sille pitäisi tehdä.

– Mitä tämä merkki tarkoitti? Falcon kysyi ja näytti keskisormeaan. – Se on eräänlainen tervehdys, elekieltä, Duncan vastasi.

Falcon näytti keskisormeaan ja etsi samalla jotain hymyntapaista. Duncan näytti saman merkin ja naurahti.

Jäätyään yksin huoneeseen Duncan oli epävarma jokaisesta liikkeestään. Hän yritti olla luonnollinen, mutta tietoisuus siitä, että jokaista liikettä seurataan teki sen vaikeaksi. Duncan käveli pitkän sellin reunoja rauhattomasti. Hän aina oli pelännyt esiintymistä.

Suurimmaksi ongelmaksi tuli kuitenkin ulostaminen. Duncan yritti pidättää pakkoaan, kunnes olo kävi sietämättömäksi. Hän istui nurkaan pöntölle mutta ei saanut mitään aikaan. Hän sulki silmänsä ja kuvitteli olevansa kotona. Se auttoi. Duncan päätti siitä lähtien ulostavansa vain taukojensa aikana.

Duncan nousi ylös pöntöltä ja kääntyi housut alhaalla kohti kameraa. – Aplodeja, hän pyysi ja kumarsi syvään.

Myöhemmin Falcon palasi selliin.

– Mitä piditte showsta? Duncan kysyi. – Kahvitaunon paikka?

– Haluatte varmaan nähdä tätä maailmaamme. Minä voin näyttää. Duncan ja Falcon poistuivat sellistä.

Uuden maailman kattona oli rosoinen kalliioseinä, jossa oli satoja lamppuja silminkantamattomiin. Lamput lämmittivät

maailmaa, ja ilman lämpötila oli lähes sama kuin ruumiinlämpö. Vastaantulevilla ihmisillä oli päällään lyhyet shortsit ja ohut paita. Vaatteiden väri saattoivat vaihdella, mutta muuten kaikki vaatteet oli tehty saman mallin mukaan. Verrattuna ulkopuoliseen kansaan olivat vaatteet puhtaita ja ehjiä peittäen juuri ne samat paikat, kuin pidettiin sopivana ennen Duncanin jäädyttämistäkin. Ihmiset näyttivät terveiltä ja kauniilta.

Tämän maailman ainoat rosot olivat sen taivaassa. Ihmisten rakennukset olivat kuin matalia teollisuushalleja. Jokaisessa oli samalla kohdalla ikkunat ja ovet. Maailman väri oli vähän sinisellä murrettu valkoinen. Se tuntui neutraalin miellyttävältä heti ensikatsojalta.

Vastaaan tulleet ihmiset näyttivät Duncanille keskisormeaan. Duncan vastasi samoin.

– Olet saanut aikaan uuden muotivillityksen. Tajuatko, että olet ihmisille ensimmäinen uusi asia moneen sukupolveen? Falcon kysyi. Duncan ei vastannut.

Falcon esitteli Duncanille maailmansa ruoantuotantolaitokset, hygieniahuollon ja lähetyskeskuksen. Kaikki toimi mahdollisimman koneellisesti vaatien ihmiskättä vain erityistapauksissa.

Mikään ei juuri kiinnostanut Duncania ennen kuin he pääsivät geeniteknologian laitokselle.

– Täältäkö tulevat roskaakin siemenet? Duncan kysyi.

– Täältä, Falcon vastasi.

Itse laboratorio oli vain yksi keskikokoinen huone. Kaikki työkalut, mikroskoopit ja koeputken olivat puhtaina paikallaan.

– Eikö täällä tehdä mitään? Duncan kysyi.

– Eipä juuri. Geeniteknikka oli viimeinen merkittävä tieteellinen keksintö, ja se myös katosi viimeisenä. Kun hengissäselviytyminen oli suurin ongelma, ei tutkijoita enää riittänyt tänne. Laitteet on pidetty kunnossa ihan kaiken varalta...

Falcon saattoi Duncanin laboratorion nurkkaan, jossa oli suuri metallinen lieriömäinen astia. Falcon avasi sen ja otti yhden koeputken pihdeillä muiden samanlaisten joukosta.

– Täällä säilytämme roskaajoukon siemeniä. Kykymme rajoittuvat nykyään vain heidän Kuningattarensa raskaaksi saattamiseen. Sehän onkin vain tekniikkaa, ei tiedettä. Kuten näet, on siemennestevaramme jo vähissä, joten roskaakin loppu olisi muutenkin lähellä. – Ja roskaakki ei lisääntynyt, koska tällä siemennesteellä siitetyt miehet ovat steriilejä? Duncan kysyi.

– Se on varminta. Ajattele, mikä kaaos siitä tulisi, jos ne pääsisivät lisääntymään vapaasti. Heillä ei ole minkäänlaista moraalaa. He ovat kuin eläimet toisissaan kiinni jatkuvasti.

– Pistin sen kyllä merkille, Duncan sanoi.

– Pidä nyt vapaata loppuaikaa, mutta palaa selliisi ajoissa. Täältä et pääse minnekään, etkä voi piiloutua. Meillä ei ole kapinallisia, eikä terroristeja. Kukaan ei puhu kanssasi, joten säästyt suurelta vaivalta, kun et edes yritä. Rikkeestä joutuu ravinoksi tai roskaakin kuningattareksi. Pelko pitää ihmiset järkevinä, ja jos kaikki ovat järkeviä, on meillä täällä ihan hyvä elää.

Duncan sai kovin vähän vastakaikua uteliaisuudelleen. Häneen luotiin uteliaita katseita ja häntä tervehdittiin kymmenin keskisormin, mutta kukaan ei koskaan sanonut hänelle mitään.

Kaupungin laidalla, aivan talon valkoisen seinän ja ylös nousevan kalliioseinän välissä, Duncan näki nuoren naisen. Hän istui maassa ja korjasi talon maalipintaa. Nainen teki selvästi hyödyllistä työtä, mikä oli harvinaista Falconin kertomuksen mukaan. Ehkä hän poikkeaisi muista myös puhumisen suhteen.

– Päivää, Duncan sanoi ja säikäytti naisen. Maalitölkki kaatui ja tuhri naisen paljaat polvet.

– Anteeksi. Ei ollut tarkoitus säikäyttää. Nainen nousi ylös ja näytti keskisormeaan. Duncan vastasi samoin.

– Mitä te teette? Duncan kysyi. Nainen näytti pelokkaalta. Hänen pelokas katseensa etsi ihmisiä lähietäältä. Epäilyskin kapinallisuudesta oli yhtä kuin kuolemantuomio.

– Älä pelkää. Minä olen Duncan, mikä teidän nimenne on? Haluan vain keskustella.

Pitkä hiljaisuus. Sitten nainen aukaisi suunsa sanoakseen jotakin, mutta sulki sen kuitenkin mitään sanomatta. Nainen otti maalitökin käsiinsä ja heitti maalin Duncanin kasvoille. Enemmänkin refleksiä, kuin mitään tarkoittaen Duncan tarttui kiinni naisen puseroon. Nainen riuhtaisi itsensä irti. Paita repesi äännekkäästi.

– Päästä irti! nainen huusi, vaikka Duncanin kädessä oli enää vain huonolaatuista keinokuitua. Nainen katosi talonsa kulman taakse. Duncan ehti nähdä hänen kasvoiltaan tämän maailman ensimmäiset tunteenpilkahdukset; selvää pelkoa, häivähdyksurua ja pitkän poskea valuneen kyyneleen.

Duncan palasi takaisin selliinsä monta tuntia ennen määrärajan päättymistä.

Selliin oli tuotu laatikollinen vuodevaatteita ja tyyntyä, musta muovinen salkku, lasten leluja, lähes muodottomaksi ruostunut aura ja astioita. Osa esineistä oli kuulunut Duncanin aikaan, osa aikaan ennen häntä. Mukana oli myös muutama esine, joiden käyttötarkoitusta hän ei edes tiennyt.

– Nämä ovat viimeiset jäljellejääneet todisteet sinun ajastasi. Voit sisustaa niillä huoneesi vanhaan tyyliin, Falcon sanoi.

– Eli te haluatte uutta katsottavaa. Miksi ette puhu suoraan?

– Koska me haluamme uutta katsottavaa, se on totta. Voit myös käyttää päätettä ja kysellä kansalaisiltamme kollektiivisesti heidän mielipiteitään. Et voi kysyä mitään henkilökohtaisuuksia, mutta voit järjestää äänestyksiä, kuten minäkin tein aikaisemmin. Olet heidän suurin mielenkiinnon kohteensa nykyään, muista se.

– Olen huomannut. Jos vedän kyrpäni solmuun, te kuolette sukupuuttoon.

– Siitä puheenollen. Sinähän puhuit tänään erään naisen kanssa kävelyretkelläsi.

– Yhtä hyvin olisin voinut yrittää puristaa kivestä vettä.

– Eräs nainen kuitenkin sanoi sinulle jotain.

– Minä tartuin häneen kiinni, ja hän huusi: ”Päästä irti.” Ei mikään kovin henkevä keskustelu.

– Ei se mitään, Falcon sanoi ja kääntyi sitten lähteäkseen sellistä. Ovella hän kääntyi

vielä hetkeksi. – Olin aivan unohtaa, roskaväellä on uusi kuningatar. Sinä oletkin jo tavannut hänet.

Falcon sulki oven hymyillen.

Seuraavat viikot (kai ne olivat viikkoja) Duncan oli hyvä viihdyttävä. Hän rakensi selliinsä lukuisia pieniä yksityiskohtia, jotka hänen toivoakseen kiinnostivat katsojia. Hän mm. naulasi salkun kiinni seinään ja selitti katsojille, miten ennen pidettiin sellaisia koristeina.

Duncan keksi näytelmiä ja yritti saada katsojat ymmärtämään tunteita. Eräässä päiväkausia jatkuneessa tarinassa Duncan sepitti rakkaustarinan miehestä, joka lopulta joutuu valitsemaan valtion edun ja vaimonsa väliltä. Katsojat saivat päättää lopputuloksen äänestämällä. Tarkasta motivoinnista ja selityksistä huolimatta valtio voitti äänin 1899 – 0. Silloin Duncan päätti, että tämä kansa oli toivoton.

Hänen oli pakko toimia.

Sen päivän tauolla hän käveli geenilaboratoriolle. Talossa ei ollut ketään.

Tämä kansa oli jo kehityksensä päässä, ajatteli Duncan. Sillä oli vain ylisuuri ego, laiskistuneet aivot ja työhön kykenemätön vartalo. He saattaisivat elää vielä jonkin aikaa

mutta kuka siitä hyötyisi? Vajaat kaksituhatta turhaa elämää kalliion sisällä. Kuin joku herkuskusienviljelmä. He syntyivät, elivät ja kuolivat pois ilman mitään tarkoitusta.

Ulkopuolinen kansa näytti rappeutuneelta. He olivat väkivaltaisia ja julmia, tyhmiäkin, mutta heillä oli toivoa. Pienellä puhumisella Duncan oli saanut heidät ajattelemaan. He kasvattivat itse ruokansa. Mutta heitä oli vähän. Eivätkä he pystyneet lisääntymään. Eivät ainakaan vielä.

Duncan avasi siemennestesäiliön. Siellä oli arviolta vielä parisensataa koeputkea siemennestettä.

Kukaan ei tiennyt Duncanin aivovauriota. Hän voi nyt hyvin mutta voisi kuolla jo parin vuoden kuluttua. Duncan laski, että jos hänellä olisi vielä viisi vuotta elinaikaa, niin Kuningatar ehtisi sinä aikana synnyttämään vaikkapa kuusi lasta. Lähes varmasti niistä olisi ainakin yksi poika. Todennäköisesti enemmänkin.

Duncan otti yhden koeputken ja vei sen lavaariin. Putki jäättyi kiinni Duncanin käteen. Se irtosi vasta, kun Duncan laski putken päälle lämmintä vettä. Jos Duncan korvaisi yhden putken kerrallaan omalla siemennesteellään, kestäisi reilu puoli vuotta korva-

ta jokainen koeputki, jos Duncan pystyisi siihen, kuten hän laski, kerran päivässä. Poika saavuttaisi sukukypsyyden 14-15 vuotiaana. Duncan olisi silloin itse jo kuollut. Koska naisissa ei ollut mitään lisääntymistä estävää geneettistä vikaa, heistä olisi suurin osa raskeana muutamassa kuukaudessa. Duncanin lapsi tulisi saamaan kasvatuksen, joka ei korostaisi pysyviä parisuhteita. Se olisi varma.

Sen jälkeen lähes vuosittain roskasakki lisääntyisi toiseen potenssiinsa. Maailma olisi pian heidän. Säilyäkseen hengissä heille kehittyisi oma kulttuuri. Epäitsekäämpi, rakastavampi kulttuuri. Maailma saisi vielä toisen mahdollisuuden.

Aikanaan roskasakki valtaisi tämän ”ylemän” kulttuurin. Kansat sekoittautuisivat, ja Duncanin oma yksipuolinen geeniaines monipuolistuisi. Suunnitelma tuntui varmalta.

Koeputken sisältö oli jo sulanut ja valunut lavaariin. Duncan huuhteli putken kuumalla vedellä ja laski housunsa alas. Hän tarttui kiinni kaluunsa. Se oli jo puolijäykkä ensimmäisen kerran heräämisen jälkeen. Duncan otti koeputken vasempaan käteensä ja aloitti oikealla edestakaisen liikkeen.

SUURI SCIENCE FICTION -FESTIVAALI

FINNCON 93

7.-8.8.1993

Vanha Ylioppilastalo, Helsinki

Kunniavieraat:

TERRY PRATCHETT - Englantilainen bestseller-kirjailija. Parhaiten tunnettu yli 10-osaisesta science fiction ja fantasia parodiasarjastaan *Discworld*. Suomennettu: yhdessä *Neil Gaimanin* kanssa kirjoitettu *Hyviä enteitä* (Kustannus Oy Jalava, 1992) ja *Discworld*-romaani *Noitasiskokset* (Karisto, kevät 1993).

BRYAN TALBOT - Englantilainen sarjakuvataiteilija. Tehnyt mm. useasti palkitun *The Adventures of Luther Arkwrightin* sekä *Nemesistä*, *Sandmania*, *Hellblazeria* ja *Batmania*. Suomennettu: *Nemesis 3* (Kustannus Oy Jalava, kevät 1993).

Finncon 93 sisältää esitelmää, paneeleja, taidenäyttelyitä, elokuvia, videoita, naamiaiset, huutokaupan, Atorox-palkinnon jaon, dioraamakilpailun, roolipelinäytöksen, myyntipöytiä jne.

Alustavina aiheina mm. postcyberpunk, tulevaisuudentutkimus, Philip K. Dick, science fiction TV-sarjat (Star Trek jne.), myytit fantasiakirjallisuuden perustoina, kauhuelokuvan ja -kirjallisuuden keinot, japanilaiset sarjakuvat ja animaatiot, roolipelien uudet suuntaukset, scifi- ja kauhukustantamisen laaja lisääntyminen jne.

Finncon on Suomen kansallinen science fiction -kongressi, ja esimerkiksi viime kerralla (1991) Vanhalla ylioppilastalolla kävi viikonlopun aikana lähes 4000 vierailijaa!

Ilmainen sisäänpääsy!

Järjestäjät: Helsingin Yliopiston Science Fiction Klubi, Helsingin Science Fiction Seura, HYY:n Kulttuurikeskus - lisäksi mukana Suomen Sarjakuvaseura ja Dark Fantasy.

Lisätietoja: Toni Jerrman, Viljelijäntie 4-6 D 103, 00410 Helsinki. Puh. 90-5634032.

LISA TUTTLE

Yhdysvalloissa syntyneen, nykyään Skotlannissa asuvan Lisa Tuttlen tuotanto on ollut arvostelumenestyksiä tulvillaan, mutta kaupallisesti hän ei ole lyönyt itseään vielä läpi. Syynä siihen on hänen tekstiensä vaikea luokittelu. Tuttlen ensimmäinen romaani "Windhaven" oli puhdasta science fictionia, seuraava "Familiar Spirit" puolestaan feministisesti sävyttynyt kauhutarina. Kolmannessa romaanissaan "Gabriel" hän liikkuu kauhun ja mainstreamin välimaastossa. Sen vastaanottoa häiritsi päähenkilön yhteys miehensä yhdeksänvuotiaaseen reinkarnaatioon - inestien sävyt ovat vaikeita, kuten muutkin Tuttlen kiinnostuksen ja käsittelyn kohteet. 1980-luvun aikana hän on julkaissut arvosteluissa kehitun lastenkirjan ja romaanin "Angela's Rainbow". Tuttlen arvostus perustuu paljolti hänen novelleihinsa. Jo vuonna 1974 hän sai John W. Campbell -palkinnon parhaana uutena science fiction -kirjailijana. Viime vuosikymmeneltä peräisin olevat kokoelmat "A Nest of Nightmares" ja "A Spaceship Built of Stone" lukeutuvat vuosikymmenen vahvimpiin koosteisiin.

Kirjailijan muita kiinnostuksen kohteita heijastelevat teokset "An Encyclopedia of Feminism" ja nyt Kääntöpiirin suomeksi julkaisema antologia "The Skin of Soul". Hänen tuoreinta tuotantoaan ovat novellikokoelma "Memories of the Body" sekä romaani "Lost Futures".

SUZY MCKEE CHARNAS

Yhdysvalloissa Manhattanilla syntynyt ja varttunut Suzy McKee Charnas on opiskellut taloushistoriaa Barnard Collegessa sekä kasvatustieteitä New Yorkin yliopistossa (M.A. 1965). Opiskelunsa jälkeen hän vietti pari vuotta kehitysmaatyössä Nigeriassa. Sen jälkeen hän on työskennellyt opettajana ja New Yorkin kaupungin mielenterveystoimiston koulukuraattorina. Koulutyö on jäänyt satunnaiseksi hänen ryhtyttyään päätoimiseksi kirjoittajaksi Uuteen Meksikoon muuttonsa jälkeen 1965.

Suzy McKee Charnasin teokset ovat olleet voimakkaan feministisiä ja esikoisteosta (1974) pidettiin jopa vaarallisena. Vaikka Charnasin ensimmäinen romaani "Walk to the End of the World" otettiin varsin hyvin vastaan, kesti neljä vuotta ennen kuin löytyi kustantaja sitä seuraavalle "Motherlines" -romaanille. Kukaan ei tuntunut kiinnostuvan kirjasta, jossa ei ole ainuttakaan miespuolista henkilöä. Kustantaja löytyi lopulta, ja kirja osoittautui myös kaupalliseksi menestykseksi huolimatta poikkeuksellisesta luonteestaan. Siitä lähtien sekä yleisö että kriitikot ovat ottaneet myönteisesti vastaan Charnasin teokset. -Osittain ehkä siksi, että niiden iskuvoima ei enää ole yhtä paljon aikaansa edellä kuin uran alussa.